

2017

Propozycja podziału rodzajów działalności gospodarczej na branże wg organizacji partnerów społecznych, na potrzeby konkursów realizowanych przez PARP

Dariusz Szklarczyk
Dr Anna Strzebońska
Dr Roksana Ulatowska
Agnieszka Otręba – Szklarczyk
Dominika Winogrodzka
Jakub Wróblewski

FUNDACJA ROZWOJU BADAŃ SPOŁECZNYCH

WYŻSZA SZKOŁA EUROPEJSKA
IM. KS. JÓZEFA TISZCHNERA W KRAKOWIE

Propozycja podziału rodzajów działalności gospodarczej na branże wg organizacji partnerów społecznych, na potrzeby konkursów realizowanych przez PARP

Raport przygotowany przez zespół w składzie:

Dariusz Szklarczyk
Dr Anna Strzebońska
Dr Roksana Ulatowska
Agnieszka Otręba – Szklarczyk
Dominika Winogrodzka
Jakub Wróblewski

Spis treści

Wprowadzenie – opis projektu	4
1. Organizacje pracodawców i pracowników – członkowie dialogu społecznego w wybranych krajach Unii Europejskiej	4
Dialog społeczny	4
Międzysektorowe układy zbiorowe	5
Instytucje dialogu	5
Związki zawodowe	6
Organizacje pracodawców	7
Członkowie dialogu społecznego w UE – samorząd gospodarczy	8
Dialog społeczny – case study wybranych krajów UE	9
Węgry	10
Francja	13
Szwecja	16
2. Metodologia tworzenia listy branż/sektorów na potrzeby konkursu	18
Założenia teoretyczne i dotyczące danych	18
Procedura konsultacji eksperckich	20
3. Proponowana lista branż	20
4. Metodologia badania potencjału organizacji branżowych	23
Proces weryfikacji listy organizacji branżowych na potrzeby badania potencjału organizacji branżowych	23
Metodyka badania	24
5. Wyniki badania	25
6. Propozycja podziału alokacji konkursowej pomiędzy wyłonione sektory/branże w 3 konkursie 2.2. PO WER	41
Założenia algorytmu podziału alokacji konkursowej	42
Lista sektorów/branż z proponowaną kwotą alokacji	44
Komentarz do tabeli 15	45
Załącznik 1 - Wzór ankiety CAWI do badania potencjału organizacji partnerów społecznych	46

Wprowadzenie – opis projektu

Usługa analityczna polegająca na podziale rodzajów działalności gospodarczej na branże wg organizacji partnerów społecznych została zrealizowana w okresie 15.11.2016 – 19.12.2016 przez konsorcjum Fundacji Rozwoju Badań Społecznych (lider) i Wyższej Szkoły Europejskiej im. Ks. Józefa Tischnera w Krakowie na zlecenie Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Opracowany podział na sektory/branże ma służyć Zamawiającemu do dokonania alokacji środków przeznaczonych na 3. konkurs skierowany do partnerów społecznych, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Działanie 2.2: *Wsparcie na rzecz zarządzania strategicznego przedsiębiorstw oraz budowy przewagi konkurencyjnej na rynku* oraz przygotowania 2. konkursu w Działaniu 2.12: *Zwiększenie wiedzy o potrzebach kwalifikacyjno-zawodowych*.

Analiza składała się z czterech komponentów:

- przygotowanie propozycji podziału na sektory/branże i przypisanie istniejących organizacji do branż;
- zorganizowanie 3 warsztatów w celu konsultacji przyjętej propozycji podziału (ze środowiskiem akademickim, administracją publiczną, partnerami społecznymi);
- analiza potencjału organizacji pod kątem udziału w konkursie w Działaniu 2.2 oraz zagregowanie informacji na poziomie każdej z wyszczególnionych branż;
- przygotowanie podsumowania z przeprowadzonych badań i analiz.

Dodatkowo, w ramach przeprowadzonych prac poddano analizie bazę danych organizacji branżowych z 2010 r., przekazaną Wykonawcy przez Zamawiającego, która została dostosowana do warunków konkursowych (m.in. wybór organizacji spełniających definicyjne wymogi *partnera społecznego w rozumieniu PO WER*), zweryfikowana i uzupełniona.

Niniejsze opracowanie stanowi podsumowanie efektów prac wykonanych w trakcie realizacji Zamówienia.

1. Organizacje pracodawców i pracowników – członkowie dialogu społecznego w wybranych krajach Unii Europejskiej

W niniejszej części przedstawiona zostanie krótka synteza organizacji uczestniczących w dialogu społecznym w krajach UE, ramy prawne, w których organizacje te działają oraz zestawienia i porównanie do sytuacji w Polsce. Następnie, szerzej omówione zostaną trzy przykłady krajów UE wybrane na podstawie różnych poziomów innowacyjności według badania InnoBarometer, a także unikalne rozwiązania zastosowane w każdym z tych krajów.

Dialog społeczny

Dialog społeczny jest jednym z kluczowych elementów działania UE w obszarze polityk społecznych – Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej stwierdza wprost: „Unia uznaje i wspiera rolę partnerów społecznych na swoim poziomie, uwzględniając różnorodność systemów krajowych. Ułatwia ona dialog między nimi, szanując ich autonomię.” (TFUE art.152). Uściślając te deklaracje, art. 154 mówi: „Komisja **ma zadanie popierania** konsultacji między partnerami społecznymi na poziomie Unii i **podejmuje wszelkie właściwe środki w celu ułatwienia ich dialogu**, zapewniając stronom zrównoważone wsparcie.” Oraz: „Komisja, **przed przedstawieniem wniosków** w dziedzinie polityki społecznej, **konsultuje się z partnerami społecznymi** w sprawie możliwego kierunku działania Unii.”

Deklaracje te nie odnoszą się tylko do partnerów na poziomie Europejskim (a więc członków Komitetu Dialogu Społecznego UE) ale także na poziomie krajów członkowskich – którym poświęcony jest niniejszy rozdział (w tej części opracowania brane pod uwagę są tylko organizacje **reprezentatywne** na poziomie krajów członkowskich.)

Zarówno organizacje pracodawców, jak i związki zawodowe, obecne są w każdym z krajów członkowskich, choć różna jest ich liczebność, pokrycie¹ czy też kompetencje i ramy działania. Należy też podkreślić, że prywatnoprawne, wolontarystyczne federacje pracodawców istnieją bez względu na to czy w danym kraju działa obowiązkowy publicznoprawny Samorząd Gospodarczy.

Niezależnie od tych czynników, na wysokim poziomie ogólności organizacje te mają podobne postulaty – tak jak wspólne są interesy pracowników lub pracodawców – oraz podobne role, a więc:

- Uczestnictwo w instytucjach dialogu dwu- i trójstronnego
- Lobbowanie, funkcja doradcza dla administracji publicznej w zakresie prawa pracy, prawa socjalnego, ekonomii, polityk gospodarczych itp.
- Funkcja opiniotwórcza, edukacyjna, public relations.

Międzysektorowe układy zbiorowe

Według danych EIRO 2013, partnerzy społeczni byli odpowiedzialni za podpisanie międzysektorowych układów zbiorowych w większości (18 na 28) krajów UE. Układy te zazwyczaj dotyczyły warunków wynagrodzenia oraz pracy (czas pracy, urlopy). Mimo że są to układy międzysektorowe – zazwyczaj nie dotyczą całego rynku, ale dzielą się na układy dla sektora prywatnego i publicznego. Układy dotyczące obu sektorów zawarto dotychczas tylko we Włoszech i na Łotwie.

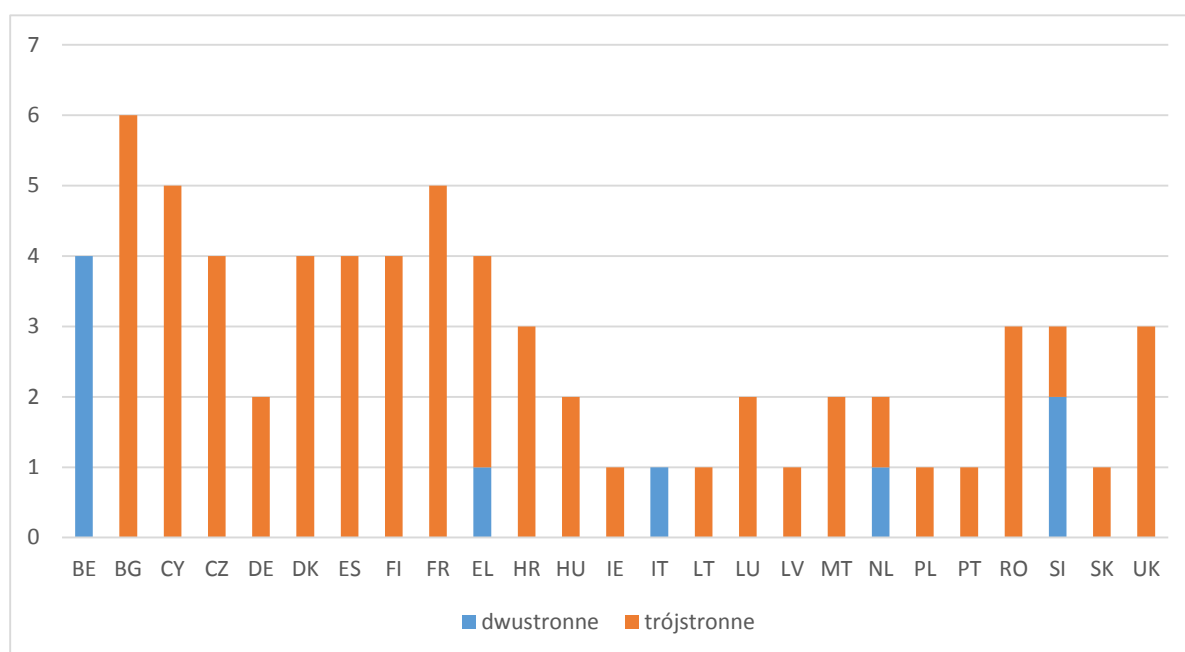
Instytucje dialogu

Drugim, dużo bardziej powszechnym wymiarem działania partnerów społecznych jest ich uczestnictwo w międzysektorowych instytucjach dialogu społecznego. Instytucje takie są obecne w każdym z krajów członkowskich – jednak poniższe opracowanie bierze pod uwagę tylko **sformalizowane instytucje** – stąd brak Austrii i Szwecji - gdzie dwustronne rozmowy są przeprowadzane regularnie i bardzo często – jednak nie są one sformalizowane, oraz Estonii – gdzie spotkania są zwoływane ad-hoc.

---

¹ Oznaczające odsetek firm (w przypadku organizacji pracodawców) lub pracowników (w przypadku związków zawodowych) będących członkami organizacji danego typu.

Rysunek 1 – Liczba międzysektorowych instytucji dialogu społecznego w krajach UE

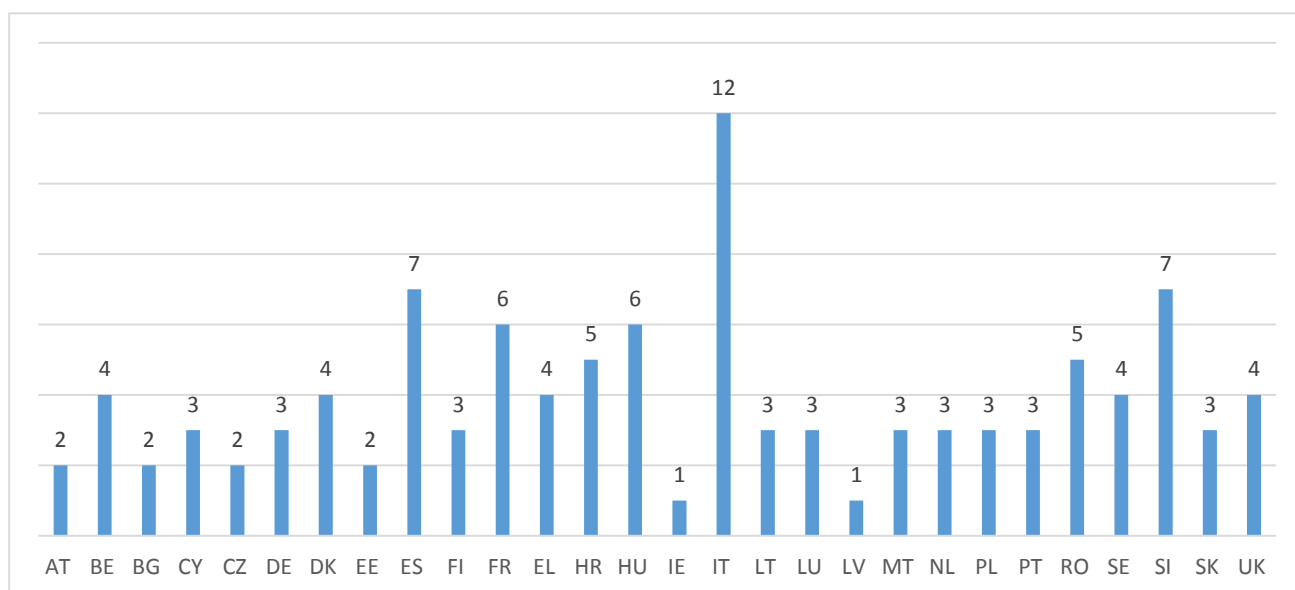
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EIRO 2013.

Jak widać na rys. 1, przeważająca dla organizacji międzysektorowego dialogu społecznego jest formuła trójstronna. Przewaga dialogu dwustronnego występuje tylko we Włoszech, Belgii, Słowenii (oraz wspomnianych wyżej Szwecji, Austrii i Estonii).

Związki zawodowe

We wszystkich krajach członkowskich istnieje 108 związków zawodowych reprezentatywnych na poziomie kraju. Z czego 61 to związki międzysektorowe a 47 branżowe. Irlandia i Łotwa są jedynymi krajami gdzie reprezentatywny jest tylko jeden związek zawodowy – pozostałe kraje mają ich kilka, i liczba ta nie jest związana z wielkością kraju (Węgry i Słowenia – odpowiednio 6 i 7). Najwięcej reprezentatywnych związków zawodowych istnieje we Włoszech (12).

Rysunek 2 – Liczba reprezentatywnych związków zawodowych w krajach UE

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EIRO 2013.

W porównaniu do UE, w Polsce jest nieznacznie mniej reprezentatywnych związków zawodowych niż średnia dla Unii, wszystkie biorą udział w tworzeniu układów zbiorowych – ale tylko dla sektora lub kilku sektorów. Wszystkie biorą udział w konsultacjach z administracją oraz w instytucjach dialogu społecznego.

Tabela 1 – Uczestnictwo reprezentatywnych związków zawodowych w systemie stosunków pracy

	liczba związków		układy zbiorowe		konsultacje z administracją	dialog trójstronny	dialog dwustronny
	ogółem	w tym branżowe	wielosektorowe*	międzysektorowe			
PL	3	0	3	0	3	3	0
UE	3,9*	44%	97%	55%	90%	65%	14%

*) średnia UE

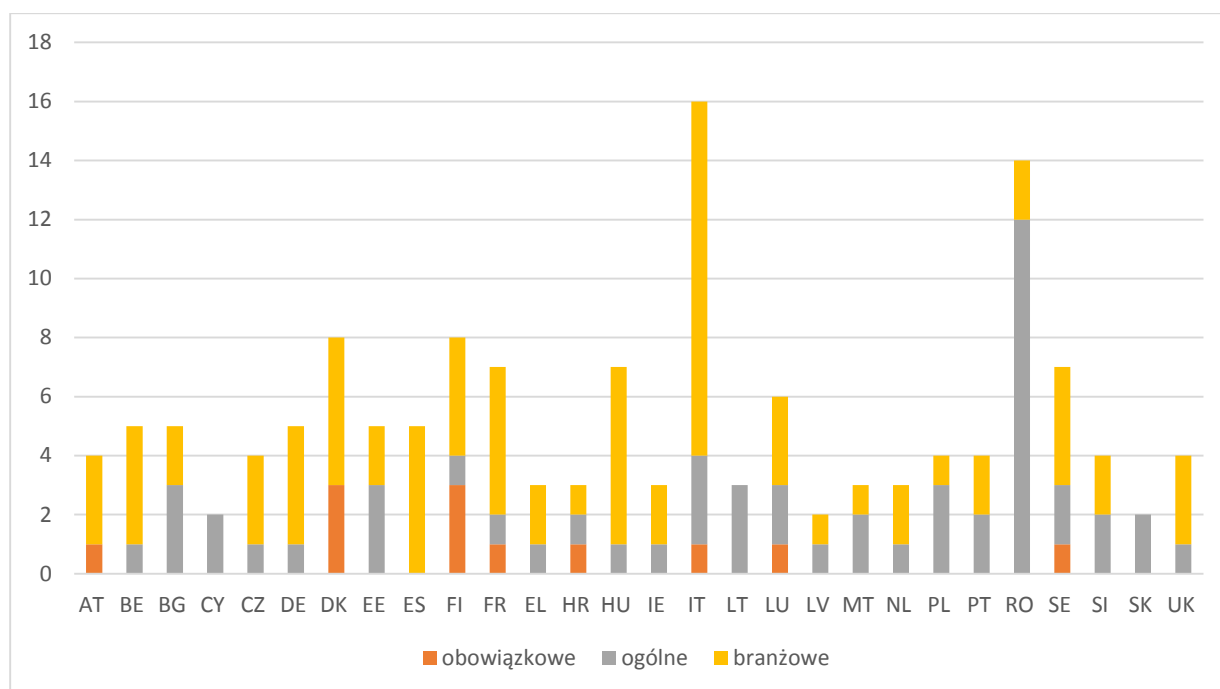
*) co najmniej 2 sektory

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EIRO 2013.

Organizacje pracodawców

W UE istnieją 134 organizacje pracodawców reprezentatywnych na szczeblu krajowym. 60% z nich to organizacje branżowe. Warto zauważyć że w krajach z obowiązkowym uczestnictwem podmiotów gospodarczych w związku, prócz naczelnej organizacji – rozwijają się głównie branżowe. Reprezentacja pracodawców wydaje się najmniej rozwinięta na Słowacji oraz Łotwie. Najwięcej organizacji pracodawców jest we Włoszech (16) oraz w Rumunii (14, z czego tylko 2 branżowe).

Rysunek 3 – Liczba reprezentatywnych organizacji pracodawców w krajach UE

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EIRO 2013.

Liczba reprezentatywnych organizacji pracodawców w Polsce jest podobna do średniej w UE, jednak odwrotnie do trendu – dominujące są organizacje międzybranżowe. Wszystkie reprezentatywne organizacje biorą udział w tworzeniu układów zbiorowych oraz są członkami formalnej instytucji trójstronnego dialogu społecznego.

Tabela 2 – Uczestnictwo reprezentatywnych organizacji pracodawców w systemie stosunków pracy

	liczba organizacji			układy zbiorowe		konsultacje z administracją	dialog trójstronny	dialog dwustronny
	ogółem	w tym obowiązkowe	w tym branżowe	Wielo-sektorowe*	Między-branżowe			
PL	4	0	1	4	0	4	4	0
UE	4,8*	9%	60%	89%	34%	90%	57%	11%

*) średnia UE

*) co najmniej 2 sektory

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EIRO 2013.

Członkowie dialogu społecznego w UE – samorząd gospodarczy

Generalnie, w Europie występują 2 modele funkcjonowania samorządu gospodarczego:

- Model francuski (faktyczny samorząd gospodarczy) – działający w większości krajów Europy kontynentalnej.
- Model anglosaksoński – działający w Skandynawii, Wielkiej Brytanii i większości „nowych” krajów UE, w tym w Polsce.

W modelu francuskim: Izby przemysłowo – rzemieślnicze są instytucjami samorządu gospodarczego w rozumieniu prawa administracyjnego, a więc **podmiotami zdecentralizowanej administracji publicznej** (publicznoprawnymi) – rodzi to szereg konsekwencji, z których główną jest fakt, iż w relacjach z innymi podmiotami administracji organizacje pracodawców są na pozycji równorzędnego partnera innych podmiotów administracji.

Przynależność do izb w modelu francuskim jest obligatoryjna dla każdego prowadzącego działalność gospodarczą na mocy ustawy, a finansowanie izb odbywa się głównie (lecz nie wyłącznie) z obowiązkowych składek członkowskich. Przy wprowadzaniu nowych ustaw / rozporządzeń dotyczących w jakimkolwiek aspekcie działalności gospodarczej – administracja państwowa **ma obowiązek konsultacji** i uwzględnienia stanowiska Samorządu Gospodarczego.

Oprócz opiniowania, ekspertyz czy współpracy przy tworzeniu prawa, jednostki samorządu gospodarczego mają też szereg obowiązków, które w Polsce należą do zadań innych instytucji, jak na przykład prowadzenie rejestru przedsiębiorców wraz z danymi statystycznymi (GUS, REGON), kształcenie zawodowe (Ministerstwo Edukacji Narodowej), sądy arbitrażowe dla firm (Ministerstwo Sprawiedliwości) czy nawet tworzenie własnych Specjalnych Stref Ekonomicznych (Ministerstwo Rozwoju).

W modelu anglosaskim: Izby przemysłowo – rzemieślnicze są instytucjami prywatnoprawnymi, bez władztwa administracyjnego. Członkostwo w izbach jest dobrowolne i w praktyce niewielki odsetek przedsiębiorców należy do izb.

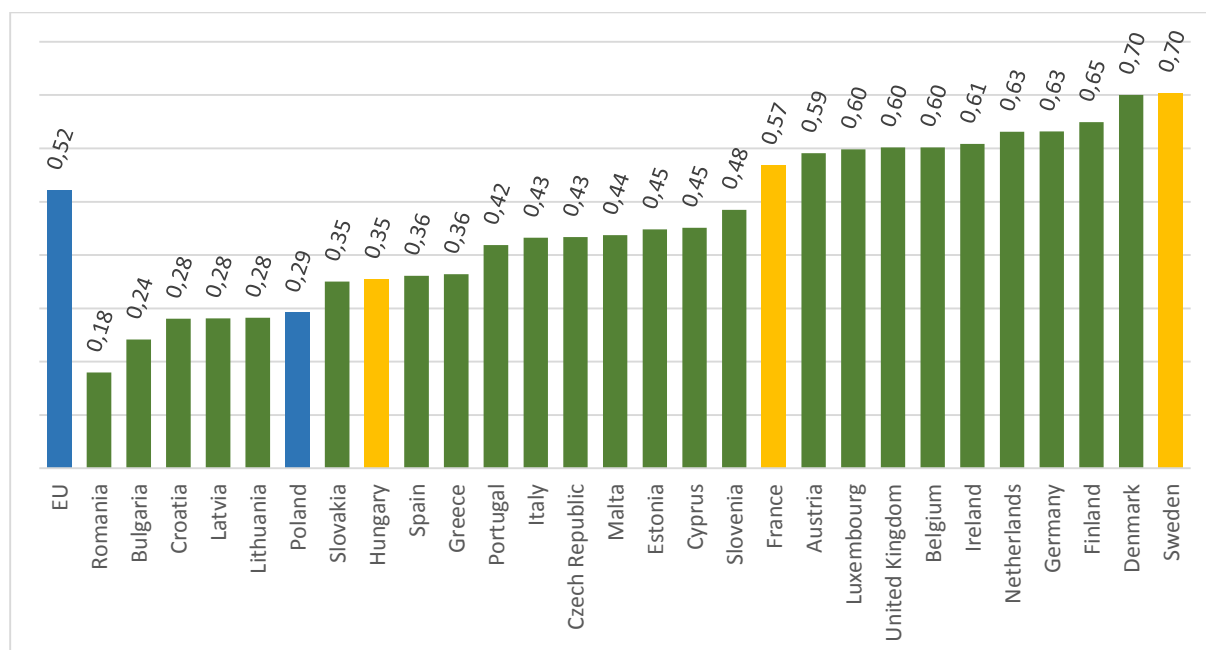
Finansowanie izb odbywa się ze składek członkowskich oraz działalności doradczej / szkoleniowej / pozostałej działalności gospodarczej prowadzonej przez izby. W praktyce, izby nawet w tak silnych gospodarkach jak brytyjska, borykają się z problemami finansowymi i są zmuszone, tak jak przedsiębiorcy, do ograniczania kosztów, co może rodzić ograniczanie aktywności.

O ile zakres zadań izb w modelu anglosaskim jest podobny do zakresu z modelu francuskiego – tak jak podobne są interesy przedsiębiorców – w modelu anglosaskim, z reguły, zadania sprowadzają się do odgrywania roli postulatywnej, opiniotwórczej czy lobbingu. Przynależność do sfery prywatnoprawnej wyłącza izby z zakresu zadań władczych a także odmiennie definiuje ich relacje z administracją państwową.

Dialog społeczny – case study wybranych krajów UE

Do dalszego omówienia istniejących ram dla funkcjonowania reprezentantów pracodawców i pracowników oraz dla dialogu społecznego, wybrane zostały trzy kraje UE: Węgry, Francja oraz Szwecja. Przypadki zostały wybrane ze względu na różne pozycje w rankingu innowacyjności krajów UE oraz na różnorodność zastosowanych w nich rozwiązań, pozwalającą na odniesienie się do realiów obecnych w Polsce.

Rysunek 4 - Innowacyjność krajów UE na podstawie badania InnoBarometer – wskaźnik syntetyczny. Kolorem żółtym zaznaczono kraje wybrane do porównania.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych InnoBarometer 2015.

Węgry

Przypadek Węgier został wybrany ze względu na podobieństwo pod wieloma względami do Polski (kraj postkomunistyczny, nowy członek UE, podobna pozycja w rankingu innowacji).

Tabela 3 – Reprezentatywne organizacje związkowe na Węgrzech – podstawowe informacje

organizacja	sektory	pracodawcy	zawody	zasięg	domena	członkowie	affiliacja z organizacjami na poziomie UE
ASZSZ	sektor prywatny	firmy prywatne	wszystkie zawody	ogólnokrajowy	branżowa	70000	ETUC
ÉSZT	wszystkie sektory	wszyscy pracodawcy	wszystkie zawody	ogólnokrajowy	cała gospodarka	52300	ETUC, EUROCADRES
Liga	wszystkie sektory	wszyscy pracodawcy	wszystkie zawody	ogólnokrajowy	cała gospodarka	112000	ETUC
MSZOSZ	sektor prywatny	firmy prywatne	wszystkie zawody	ogólnokrajowy	branżowa	125000	ETUC
Munkástanácsok	sektor prywatny	firmy prywatne	wszystkie zawody	ogólnokrajowy	branżowa	50000	ETUC
SZEF	sektor publiczny	firmy publiczne	wszystkie zawody	ogólnokrajowy	branżowa	92000	ETUC

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EIRO 2013.

Mimo stosunkowo małej wielkości, na Węgrzech działa 6 reprezentatywnych organizacji związkowych – 2 organizacje działają na warunkach podobnych do polskich związków (wszystkie sektory, cała gospodarka), 3 organizacje skupiają się na sektorze prywatnym, a jedna ściśle na sektorze publicznym. Należy też wspomnieć, że według węgierskiego prawa, urzędnicy państwowi na każdym szczeblu są zawsze wyłączeni z układów zbiorowych i ustaleń płacowych.

Tabela 4 – Reprezentatywne organizacje związkowe na Węgrzech – synteza i odniesienie do UE i Polski.

	liczba związków zawodowych reprezentatywnych			uczestnictwo związków w układach zbiorowych				uczestnictwo związków w formalnych instytucjach dialogu			
	ogółem	w tym branżowych		wielosektorowych*		międzybranżowych		trójstronnego		dwustronnego	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
HU	6	4	67%	6	100%	6	100%	5	83%	0	0%
PL	3	0	0%	3	100%	0	0%	3	100%	0	0%
UE	108	47	44%	105	97%	59	55%	70	65%	15	14%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych European Company Survey 2013.

Węgierskie związki zawodowe borykają się z podobnymi problemami, jak polskie: niskim i zmniejszającym się poziomem uzwiązkowienia (ok. 10%), zbyt dużym rozdrobnieniem i spadającym znaczeniem w kraju.

By związek uznany został za reprezentatywny, spełnić musi następujące warunki:

- Skupiać musi pracowników z co najmniej 4 branż i 12 podbranż,
- Musi być obecny w co najmniej 8 regionach,
- Na poziomie UE, musi mieć afiliację z Europejską Konfederacją Związków Zawodowych (ETUC),
- Być obecnym w przedsiębiorstwach zatrudniających więcej niż 150 pracowników.

Organizacje pracodawców na Węgrzech są bardziej wyspecjalizowane, niż ich odpowiedniki w Polsce. Prócz STRATOSZ, dedykowanego dla przedsiębiorstw użyteczności publicznej, wszystkie organizacje skupiają się na sektorze prywatnym i raczej w wybranych branżach, niż ogólnogospodarczo (z wyjątkiem VOSZ którego model partycypacji jest podobny do organizacji w Polsce).

Tabela 5 - Reprezentatywne organizacje pracodawców na Węgrzech - podstawowe informacje

organizacja	branże	członkowie	zasięg	domena	członkostwo	liczba członków	pokrycie pracowników	affiliacja z organizacjami na poziomie UE
ÁFEOSZKÉSZ	usługi	firmy prywatne	ogólnokrajowy	branżowa	dobrowolne	8300	b/d	Eurocoop
KISZOSZ	wybrane sektory	MMSP	ogólnokrajowy	branżowa	dobrowolne	40000	250000	UEAPME
OKISZ	wybrane sektory	krajowe firmy prywatne	ogólnokrajowy	branżowa	dobrowolne	1951	27415	UEAPME
IPOSZ	rzemiosło	MMSP	ogólnokrajowy	branżowa	dobrowolne	60000	200000	UEAPME
MGYOSZ	sektor prywatny	firmy prywatne	ogólnokrajowy	branżowa	dobrowolne	6000	1200000	BUSINESS EUROPE
STRATOSZ	przedsiębiorstwa użyteczności publicznej	duże przedsiębiorstwa	ogólnokrajowy	branżowa	dobrowolne	10000	100000	CEEP
VOSZ	sektor prywatny	firmy prywatne	ogólnokrajowy	ogólna	dobrowolne	53000	b/d	Eurocommerce

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EIRO 2013.

Według danych ECS na Węgrzech działa 7 konfederacji na poziomie krajowym oraz 435 organizacji zrzeszonych niższego szczebla. Przedsiębiorstwa zrzeszone w organizacjach odpowiadają za 21% zatrudnienia – mimo relatywnie dużej liczby organizacji są to podmioty niewielkie.

Organizacja pracodawców, by wyczerpać znamiona reprezentatywności musi:

- Zrzeszać organizacje z co najmniej 2 sektorów i 6 podsektorów gospodarki,
- Posiadać reprezentację w co najmniej 10 regionach,
- Musi reprezentować co najmniej 1000 przedsiębiorstw lub przedsiębiorstwa zatrudniające minimum 100.000 osób,
- Być zrzeszona z organizacją pracodawców na poziomie UE.

Tabela 6 – Reprezentatywne organizacje pracodawców na Węgrzech – synteza i odniesienie do Polski i UE

	liczba organizacji pracodawców reprezentatywnych			uczestnictwo organizacji w układach zbiorowych				uczestnictwo organizacji w formalnych instytucjach dialogu			
	ogółem	w tym branżowych		wielosektorowych*		międzybranżowych		trójstronnego		dwustronnego	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
HU	7	6	86%	7	100%	7	100%	3	43%	0	0%
PL	4	1	25%	4	100%	0	0%	4	100%	0	0%
UE	134	81	60%	119	89%	45	34%	76	57%	15	11%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych European Company Survey 2013.

Unikalne dla systemu węgierskiego jest dopuszczenie partnerów społecznych do konsultacji przy prawie podatkowym.

Do 2012 na Węgrzech działał OET (Narodowa Rada Uzgadniania Interesów) – formalna organizacja ustanowiona prawem krajowym – uzgadniająca ramy do dialogu dwu- i trójstronnego z organizacjami pracodawców i rządem (odpowiednik polskiej Rady Dialogu Społecznego). Według nowego prawa, OET zastąpiona została przez VKF (Stałe Forum Konsultacji Rządu z Sektorem Prywatnym) – o wiele mniejszych kompetencjach i bez zagwarantowanego prawem rzeczywistego wpływu na polityki społeczne. Likwidacja OET została odebrana jako krok administracji Viktora Orbana w kierunku marginalizacji związków zawodowych (ale osłabia ona też pozycję federacji pracodawców uczestniczących w dialogu).

Prócz VKF, na Węgrzech działa także NGTT (Narodowa Rada Ekonomiczno-Społeczna) o znaczeniu wyłącznie konsultacyjnym, oraz 30 dwustronnych, branżowych komitetów dialogu (wprowadzonych w 2004) – odpowiedników polskich Trójstronnych Zespołów Branżowych.

Duże rozdrobnienie oraz wspomniana wcześniej likwidacja OET w 2012 roku sprawiły, że partnerzy społeczni, zarówno po stronie związków, jak i pracodawców, dążą do konsolidacji i połączeń w celu zwiększenia swojego znaczenia.

Francja

Jeden z kluczowych krajów UE, z silną gospodarką, ale wysokim udziałem rolnictwa i tradycyjnego przemysłu, tradycyjnie odbierany jako silnie uzwiązkowiony. Z obowiązkowym samorządem gospodarczym. W rankingu innowacyjności należy do grupy mocnych innowatorów. Przypadek Francji został wybrany ze względu na unikalne rozwiązania w kwestii związków zawodowych.

Tabela 7 – Reprezentatywne organizacje związkowe we Francji – podstawowe informacje

organizacja	sektory	pracodawcy	zawody	zasięg	domena	członkowie	afiliacja z organizacjami na poziomie UE
CFDT	wszystkie sektory	wszyscy pracodawcy	wszystkie zawody	ogólnokrajowy	cała gospodarka	863674	ETUC, EUROCADRES
CFE-CGC	wszystkie sektory	wszyscy pracodawcy	wszystkie zawody	ogólnokrajowy	branżowa	115000	CEC
CFTC	wszystkie sektory	wszyscy pracodawcy	wszystkie zawody	ogólnokrajowy	cała gospodarka	142000	ETUC, EUROCADRES
CGT	wszystkie sektory	wszyscy pracodawcy	wszystkie zawody	ogólnokrajowy	cała gospodarka	685695	ETUC, EUROCADRES
CGT-FO	wszystkie sektory	wszyscy pracodawcy	wszystkie zawody	ogólnokrajowy	cała gospodarka	300000	ETUC, EUROCADRES
UNSA	wszystkie sektory	wszyscy pracodawcy	wszystkie zawody	ogólnokrajowy	cała gospodarka	360000	ETUC, EUROCADRES

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EIRO 2013.

We Francji działa 6 reprezentatywnych związków zawodowych, w modelu inkluzywnym, podobnym do polskiego.

Tabela 8 – Reprezentatywne organizacje związkowe we Francji – synteza i odniesienie do UE i Polski

	liczba związków zawodowych reprezentatywnych			uczestnictwo związków w układach zbiorowych				uczestnictwo związków w formalnych instytucjach dialogu			
	ogółem	w tym branżowych		wielosektorowych*		międzybranżowych		trójstronnego		dwustronnego	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
FR	6	1	17%	6	100%	5	83%	5	83%	0	0%
PL	3	0	0%	3	100%	0	0%	3	100%	0	0%
UE	108	47	44%	105	97%	59	55%	70	65%	15	14%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych European Company Survey 2013.

Francja ma długie tradycje zinstytucjonalizowanego dialogu – pierwsze prawa dotyczące zrzeszania się w związkach zostały wprowadzone już w 1884 roku, a w 1919 roku uchwalono pierwsze prawa dotyczące układów zbiorowych. Dziś, wbrew obiegowej opinii, **pod względem uzwiązkowienia nominalnego, Francja jest ostatnia w UE** (poziom 6%). Pomimo tego, liderzy głównych związków zawodowych są doskonale rozpoznawalnymi osobami publicznymi (według badań mają rozpoznawalność wyższą niż ministrowie w rządzie), a strajki organizowane przez związki angażują niejednokrotnie miliony osób – sytuacja ta nosi nawet nazwę „francuskiego paradoksu związkowego” w literaturze przedmiotu. Należy jednak wspomnieć, że we Francji związki zawodowe to tylko jedna z form reprezentacji pracowniczej – wymogiem prawa pracy jest tworzenie komitetów przedsiębiorstw (we wszystkich przedsiębiorstwach zatrudniających powyżej 50 osób) oraz delegatów personelu (w firmach zatrudniających powyżej 10 osób).

Od 2008 roku, aby organizacja związkowa została uznana za reprezentatywną musi **zdobyć 10% głosów poparcia wszystkich pracowników na poziomie przedsiębiorstw i 8% na poziomie branż** w których działa. Wszystkie działające, reprezentatywne organizacje, po wprowadzeniu nowego prawa, przeszły tę weryfikację pozytywnie, co zostało odebrane jako duży sukces reprezentacji pracowniczych.

Do dyskusji trójstronnych jako partner społeczny mają prawo **tylko reprezentatywne związki zawodowe** – natomiast zawsze biorą one pod uwagę głos komitetów przedsiębiorstw. Aż 83% pracowników sektora prywatnego we Francji uczestniczy w stosunkach pracy regulowanych układami zbiorowymi.

Unikalne dla Francji jest też rozwiązanie Sądów Pracy: w Sądach Pracy we Francji **nie orzekają sędziowie** – a po 2 przedstawicieli ze związków zawodowych i organizacji pracodawców.

Z sześciu reprezentatywnych organizacji pracodawców we Francji, 5 ma charakter branżowy (w tym uczestnictwo w APCMA, jako jednostce samorządu gospodarczego jest obowiązkowe dla rzemieślników prywatnych). Jediną organizacją ogólnogospodarczą we Francji jest MEDEF i – mimo braków danych dotyczących członkostwa – wydaje się być największą wolontarystyczną organizacją w kraju (780.000 firm członkowskich).

Tabela 9 – Reprezentatywne organizacje pracodawców we Francji – podstawowe informacje

organizacja	branże	członkowie	zasięg	domena	członkostwo	liczba członków	pokrycie pracowników	affiliacja z organizacjami na poziomie UE
MEDEF	sektor prywatny	firmy prywatne	ogólnokrajowy	ogólna	dobrowolne	780000	b/d	BUSINESS EUROPE
CGPME	sektor prywatny	MMSP	ogólnokrajowy	branżowa	dobrowolne	b/d	b/d	UEAPME
UPA	sektor prywatny	rzemieślnicy	ogólnokrajowy	branżowa	dobrowolne	b/d	b/d	UEAPME
UNAPL	sektor prywatny	wolne zawody	ogólnokrajowy	branżowa	dobrowolne	b/d	b/d	CEPLIS
APCMA	sektor prywatny	rzemieślnicy	ogólnokrajowy	branżowa	obowiązkowe	1069000	3100000	UEAPME
CEEP France	wybrane sektory	wszystkie firmy	ogólnokrajowy	branżowa	dobrowolne	32	b/d	CEEP

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EIRO 2013.

5 konfederacji na poziomie krajowym, nie licząc obowiązkowej APCMA, zrzesza ponad 5000 organizacji niższego szczebla. Ogółem, przedsiębiorstwa zrzeszone w organizacjach odpowiadają za 75% zatrudnienia – (ale tylko za 44% w sektorze prywatnym powyżej 10 pracowników).

Organizacje pracodawców, które chcą zostać uznane za reprezentatywne, a nie są zapraszane do negocjacji w ramach komisji trójstronnych, muszą ubiegać się o takie uznanie w sądzie. Najlepszymi dowodami w takiej sprawie jest przedstawienie głosów pracowników ze zrzeszanych przedsiębiorstw (na zasadzie podobnej, jak w przypadku związków zawodowych) lub duża reprezentacja zrzeszanych przedsiębiorców. Pracodawcy są zapraszani do konsultacji także w przypadku prawa ubezpieczeń społecznych.

Tabela 10 – Reprezentatywne organizacje pracodawców we Francji – synteza i odniesienie do Polski i UE

	liczba związków zawodowych reprezentatywnych			uczestnictwo związków w układach zbiorowych				uczestnictwo organizacji w formalnych instytucjach dialogu			
	ogółem	w tym branżowych		wielosektorowych*		międzybranżowych		trójstronnego		dwustronnego	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
FR	6	5	83%	5	83%	3	50%	5	83%	0	0%
PL	4	1	25%	4	100%	0	0%	4	100%	0	0%
UE	134	81	60%	119	89%	45	34%	76	57%	15	11%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych European Company Survey 2013.

W ramach dialogu społecznego, we Francji istnieją 4 niezależne trójstronne instytucje sformalizowanego dialogu, zajmujące się osobnymi zagadnieniami w ramach stosunków pracy, są to:

- CESE – polityki ekonomiczne, finanse, zdrowie publiczne,
- CNNC – układy zbiorowe,
- CNE – warunki pracy, bezrobocie,
- CNFPTLV – szkolenie zawodowe.

Szwecja

Lider innowacyjności w UE, koncentrujący się na kapitale społecznym i zwracający bardzo dużą uwagę na kwestie dialogu społecznego. Jako reprezentant krajów skandynawskich, przypadek został wybrany także ze względu na bardzo niski poziom formalizacji systemu dialogu społecznego.

W Szwecji działają 4 organizacje związkowe uznane za reprezentatywne. Każda z organizacji obejmuje wszystkie branże gospodarki i oba sektory, ale koncentrują się na różnych typach pracowników: pracownicy usług i zarządzający (Ledarna, TCO), pracownicy produkcji (LO) oraz pracownicy z niskim stażem pracy / absolwenci (SACO).

Tabela 11 - Reprezentatywne organizacje związkowe w Szwecji - podstawowe informacje

organizacja	sektory	pracodawcy	zawody	zasięg	domena	członkowie	affiliacja z organizacjami na poziomie UE
Ledarna	wszystkie sektory	wszyscy pracodawcy	białe kołnierzyki	ogólnokrajowy	branżowa	89700	CEC
LO	wszystkie sektory	wszyscy pracodawcy	niebieskie kołnierzyki	ogólnokrajowy	branżowa	1500000	ETUC, NFS
SACO	wszystkie sektory	wszyscy pracodawcy	absolwenci / młodzi	ogólnokrajowy	branżowa	475274	ETUC, EUROCADRES
TCO	wszystkie sektory	wszyscy pracodawcy	białe kołnierzyki	ogólnokrajowy	branżowa	968866	ETUC, EUROCADRES

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EIRO 2013.

Poziom uzwiązkowienia w Szwecji przekracza 70% i razem z państwami skandynawskimi jest najwyższy w Europie. **Aż 90% stosunków pracy w Szwecji regulowane jest układowo.**

Jest to spowodowane głównie minimalną ingerencją prawa państwowego w stosunki pracy – prawo pracy tworzy jedynie minimalne standardy. Dlatego też dużą rolę spełnia samoregulacja. Pracownik chcący wynegocjować lepsze warunki pracy lub wynagrodzenia ma do wyboru wstąpienie do związku lub indywidualne negocjacje z pracodawcą.

Tabela 12 – Reprezentatywne organizacje związkowe w Szwecji – synteza i odniesienie do Polski i UE

	liczba związków zawodowych reprezentatywnych			uczestnictwo związków w układach zbiorowych				uczestnictwo związków w formalnych instytucjach dialogu			
	ogółem	w tym branżowych		wielosektorowych*		międzybranżowych		trójstronnego		dwustronnego	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
SE	4	4	100%	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%
PL	3	0	0%	3	100%	0	0%	3	100%	0	0%
UE	108	47	44%	105	97%	59	55%	70	65%	15	14%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych European Company Survey 2013.

Spośród sześciu organizacji pracodawców, dwie dedykowane są sektorowi rządowemu (SAGE i SALAR – odpowiednio, administracja na szczeblu centralnym i lokalnym). Pozostałe cztery skupiają przedsiębiorców prywatnych, z czego 2 największe działają w inkluzywnym modelu członkostwa (podobnym do organizacji w Polsce).

Tabela 13 – Reprezentatywne organizacje pracodawców w Szwecji – podstawowe informacje

organizacja	branże	członkowie	zasięg	domena	członkostwo	liczba członków	pokrycie pracowników	affiliacja z organizacjami na poziomie UE
Svenskt Näringsliv	sektor prywatny	firmy prywatne	ogólnokrajowy	ogólna	dobrowolne	60000	1700000	BUSINESS EUROPE
Företagarna	sektor prywatny	firmy prywatne	ogólnokrajowy	ogólna	dobrowolne	70000	320000	UEAPME
SALAR	Local government sector	administracja lokalna	ogólnokrajowy	branżowa	dobrowolne	310	1000000	CEEP, CEMR-EP, HOSPEEM, EFEE
KFS	wybrane sektory	firmy prywatne	ogólnokrajowy	branżowa	dobrowolne	578	32300	CEEP
SAGE	State sector	administracja centralna	ogólnokrajowy	branżowa	obowiązkowe	250	250000	CEEP, EFEE
Pacta	wybrane sektory	firmy prywatne	ogólnokrajowy	branżowa	dobrowolne	590	52000	CEEP

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EIRO 2013.

Z wyłączeniem SAGE, 5 konfederacji na poziomie krajowym zrzesza 48 organizacji niższego szczebla. Tak niewielka liczba organizacji jest typowa dla krajów skandynawskich i jest wynikiem konsolidacji organizacji pracodawców na przełomie lat 80 i 90. Ogółem, przedsiębiorstwa zrzeszone w organizacjach odpowiadają aż za 87% zatrudnienia – więc konsolidacja jest na bardzo wysokim poziomie.

Tabela 14 – Reprezentatywne organizacje pracodawców w Szwecji – synteza i odniesienie do Polski i UE

	liczba związków zawodowych reprezentatywnych			uczestnictwo związków w układach zbiorowych				uczestnictwo organizacji w formalnych instytucjach dialogu			
	ogółem	w tym branżowych		wielosektorowych*		międzybranżowych		trójstronnego		dwustronnego	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
SE	6	4	67%	5	83%	0	0%	0	0%	0	0%
PL	4	1	25%	4	100%	0	0%	4	100%	0	0%
UE	134	81	60%	119	89%	45	34%	76	57%	15	11%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych European Company Survey 2013.

W Szwecji **nie istnieją formalne wymogi do uznania organizacji za reprezentatywną** – jest to oparte na zaufaniu, gotowości danej organizacji do uczestnictwa w dialogu, jej zasobach oraz na prawie zwyczajowym. Brak jest jakichkolwiek formalnych wytycznych do uznania reprezentatywności. Jeśli organizacja uznaje, że ma chęć i zaplecze do uczestniczenia w dialogu społecznym, uznaje się ją za reprezentatywną.

Taki sam brak formalizmu charakteryzuje instytucje dialogu społecznego. **Nie istnieją formalne ramy dla takich działań**, a tym samym dialog społeczny nie jest zinstytucjonalizowany (dlatego nie zostały one uwzględnione w powyższych zestawieniach – ECS/EIRO bierze pod uwagę tylko sformalizowane instytucje). Jednak należy podkreślić, że dialog społeczny jest prowadzony w intensywny sposób (niejednokrotnie posiedzenia co tydzień) i ma bardzo szeroki zakres tematyczny: od prawa pracy poprzez podatki, zdrowie publiczne, kierunki rozwoju makroekonomicznego kraju, szkolenia zawodowe, pomoc

publiczną dla przedsiębiorstw, konkurencję, po prawo dotyczące ochrony środowiska naturalnego.

Prócz typowych konsultacji polityk, trójstronne komisje funkcjonują także jako organ doradczy administracji, jako organ mediacji pomiędzy pracownikami a pracodawcami, jak też mediacji pomiędzy konkurującymi przedsiębiorstwami.

2. Metodologia tworzenia listy branż/sektorów na potrzeby konkursu

Założenia teoretyczne i dotyczące danych

Punktem wyjścia do określenia branż wybranych do wsparcia w działaniu 2.2 PO WER jest klasyfikacja PKD 2007. Powodem tego jest nie tylko wymóg konkursowy, by przedstawiona propozycja podziału była możliwa do przeniesienia na podział stosowany w statystyce publicznej, ale także chęć jednoznacznego przypisania przedsiębiorstw wybranych do wsparcia zgodnie z ich działalnością zapisaną w REGON.

Pierwszym krokiem była enumeracja typów działalności w PKD do poziomu klas, by następnie przypisać każdej z klas liczbę działających w kraju podmiotów gospodarczych zatrudniających do 250 osób.

Należy zaznaczyć, że, wobec braku znacznej części niezbędnych – z punktu widzenia wyodrębnionych sektorów gospodarki – danych o podmiotach gospodarczych w zasobach Eurostatu, zdecydowano o wykorzystaniu bazy REGON w ujęciu kwartalnym, gdzie liczebność w poszczególnych klasach dotyczy przedsiębiorstw deklarujących prowadzenie działalności. Ogranicza to skalę zjawiska polegającego na uwzględnianiu w liczbie zarejestrowanych podmiotów takich, które zawiesiły działalność bądź są nieaktywne (uzyskane liczebności są o około 10-15% mniejsze, niż dla danych REGON przedstawianych w ujęciu miesięcznym), co pozwala na trafniejsze określenie wielkości poszczególnych sektorów i branż.

Następnym krokiem było odniesienie branż gospodarki do zapisów projektu Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju i innych strategicznych dokumentów. W ten sposób, zgodnie z OPZ, proponowany podział na sektory/branże „wpisuje się w idee rozwoju gospodarczego kraju wyrażone w Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju, Krajowych i Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach”. W tym celu przeanalizowano zapisy SOR, KIS oraz wszystkie 16 dokumentów RIS, w celu przypisania każdej z Inteligentnych Specjalizacji występujących w dokumentach odpowiedniego kodu PKD. Zliczenie wystąpień danej grupy/klasy pozwoliło na przypisanie wyodrębnionym sektorom/branżom potencjału innowacyjności poziomu „ważności strategicznej”.

Należy zaznaczyć, że przy wyodrębnianiu sektorów/branż, nie dążono z założenia do tego by były one wyczerpujące dla całej gospodarki narodowej (a więc by obejmowały wszystkie działy PKD). Jednocześnie zaproponowano taki podział sektorów/branż, by był on możliwie pełny dla listy sektorów strategicznych i Inteligentnych Specjalizacji wymienionych w SOR, KIS i RIS.

Kolejnym etapem było przypisanie każdej z branż innych danych, takich jak:

- Stopa wartości dodanej brutto (pozwalająca określić na ile dana branża jest wysoko marżowa i w jakim stopniu jest dochodowa),

- Liczba pracujących – ukazująca znaczenie danej branży w gospodarce narodowej z perspektywy rynku pracy.

Użyte dane pochodzą ze statystyk publicznych GUS, a dokładniej z Rocznego badania działalności gospodarczej przedsiębiorstw, realizowanego na sprawozdaniach:

- SP – Roczna ankieta przedsiębiorstw – badanie realizowane metodą pełną, obejmujące przedsiębiorstwa o liczbie pracujących 10 i więcej osób
- F-02 – Statystyczne sprawozdanie finansowe – badanie realizowane metodą pełną, obejmujące przedsiębiorstwa o liczbie pracujących 10 i więcej osób, które nie wypełniają SP
- SP-3 – Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw – badanie realizowane metodą reprezentacyjną, obejmujące jednostki o liczbie pracujących do 9 osób włącznie.

Należy podkreślić, że pomimo, iż jest to najrzetelniejsze dostępne w Polsce badanie pozwalające na wyodrębnienie sektora MMSP, opisuje ono jednak sektory/branże wyłącznie do poziomu grupy PKD (a w niektórych przypadkach grupy są dodatkowo zagregowane przez GUS). W przypadku proponowanego w niniejszym opracowaniu podziału sektorów/branż określonych przy użyciu większego poziomu szczegółowości (do poziomu podgrupy/klassy), konsekwencją jest punktowe występowanie braków danych.

Ostatnim krokiem była weryfikacja odpowiedniej reprezentacji danej branży przez potencjalnych partnerów społecznych (w rozumieniu PO WER), a więc organizacje pracodawców, związki zawodowe i samorząd gospodarczy rzemiosła. Jest to niezbędny warunek dla zapewnienia sukcesu działania 2.2 PO WER, ponieważ finansowanie odbędzie się właśnie za pośrednictwem partnerów społecznych. Weryfikacja reprezentacji odbyła się na podstawie listy partnerów społecznych przekazanej przez Zamawiającego oraz zaktualizowanej w ramach prowadzonych prac. Sektory/branże bez odpowiedniej reprezentacji zostały wyłączone lub połączone z innymi.

Procedura konsultacji eksperckich

Przygotowany w opisany wyżej sposób podział na sektory/branże został poddany ocenie konceptualnej, „jakościowej” w celu sprawdzenia wewnętrznej spójności i kompletności stworzonych branż.

Wyodrębnione sektory/branże zostały następnie poddane ocenie zewnętrznej w trakcie cyklu 3 warsztatów, zorganizowanych przez Wyższą Szkołę Europejską w siedzibie PARP. Warsztaty składały się z trzech części: a) prezentacji wyników desk research, stanowiących tło dla dyskusji o reprezentacji branżowej partnerów społecznych w Polsce, b) prezentacji proponowanego podziału sektorów/branż oraz c) dyskusji nad kształtem proponowanego podziału.

W ramach procedury konsultacyjnej uwzględnione zostały opinie przedstawicieli różnych środowisk: partnerów społecznych (25.11.2016), środowiska akademickiego i badawczego (02.12.2012) oraz administracji publicznej (09.12.2012). Po każdej turze warsztatów, lista wyodrębnionych sektorów/branż podlegała nieznacznym zmianom, by uwzględnić przedstawione w trakcie warsztatów uwagi, uznane za zasadne.

W wyniku konsultacji zdecydowano m.in. o:

- połączeniu branż transportu i logistyki (rozpoznawalna w gospodarce globalnej branża TSL),
- wyłączeniu gastronomii z działu żywności i włączeniu jej w zakres turystyki (branża HoReCa),
- dodaniu branży lotniczo-kosmicznej,
- dodaniu sektora usług związanych ze zdrowiem i urodą,
- dodaniu sektora motoryzacji – naprawy i handlu pojazdami,
- włączeniu produkcji kosmetyków do branży chemicznej,
- ograniczeniu zakresu przemysłu wydobywczego do branży surowcowej (z wyłączeniem górnictwa węgla i ropy naftowej).

Ostatnim etapem było przypisanie do ostatecznego podziału branż, przedstawionego w niniejszym raporcie, najbardziej aktualnych danych z GUS.

3. Proponowana lista branż

TECHNOLOGIE	Dział 61 TELEKOMUNIKACJA
INFORMACYJNO	Dział 62 DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OPROGRAMOWANIEM I
TELEKOMUNIKACYJNE	DORADZTWEW W ZAKRESIE INFORMATYKI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ POWIĄZANA
	Dział 63 DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA W ZAKRESIE INFORMACJI
USŁUGI MEDYCZNE I	Dział 86 OPIEKA ZDROWOTNA
OKOŁOMEDYCZNE	Dział 87 POMOC SPOŁECZNA Z ZAKWATEROWANIEM
PRZEMYSŁY KREATYWNE	Dział 90 DZIAŁALNOŚĆ TWÓRCZA ZWIĄZANA Z KULTURĄ I ROZRYWKĄ

	Dział 59 DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z PRODUKCJĄ FILMÓW, NAGRAŃ WIDEO, PROGRAMÓW TELEWIZYJNYCH, NAGRAŃ DŹWIĘKOWYCH I MUZYCZNYCH Grupa 74.1 Działalność w zakresie specjalistycznego projektowania Grupa 74.2 Działalność fotograficzna Grupa 58.2 Działalność wydawnicza w zakresie oprogramowania Klasa 73.11 Działalność agencji reklamowych Grupa 73.2 Badanie rynku i opinii publicznej
TURYSTYKA I REKREACJA	Dział 55 ZAKWATEROWANIE Dział 56 - DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA ZWIĄZANA Z WYŻYWIENIEM Dział 79 DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZATORÓW TURYSTYKI, POŚREDNIKÓW I AGENTÓW TURYSTYCZNYCH ORAZ POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA W ZAKRESIE REZERWACJI I DZIAŁALNOŚCI Z NIĄ ZWIĄZANE Dział 93 DZIAŁALNOŚĆ SPORTOWA, ROZRYWKOWA I REKREACYJNA
TRANSPORT SPEDYCJA I LOGISTYKA	Dział 49 TRANSPORT LĄDOWY ORAZ TRANSPORT RUROCIĄGOWY (z wyłączeniem grupy 49.5) Dział 50 TRANSPORT WODNY Dział 51 TRANSPORT LOTNICZY Dział 52 MAGAZYNOWANIE I DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA WSPOMAGAJĄCA TRANSPORT Klasa 71.12 Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne
PRODUKCJA I PRZETWÓRSTWO ŻYWNOŚCI	Dział 01 UPRAWY ROLNE, CHÓW I HODOWLA ZWIERZĄT, ŁOWIECTWO, WŁĄCZAJĄC DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWĄ Dział 10 PRODUKCJA ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH Dział 11 PRODUKCJA NAPOJÓW Podklasa 71.20.A Badania i analizy związane z jakością żywności
BUDOWNICTWO (W TYM BUDOWNICTWO ENERGOOSZCZĘDNE I PASYWNE)	Dział 41 - Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków Dział 42 - Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej
SPECJALISTYCZNE USŁUGI BUDOWLANE I ROBOTY WYKOŃCZENIOWE	Dział 43 - Roboty budowlane specjalistyczne Klasa 71.11 - Działalność w zakresie architektury Klasa 71.12 Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne
BUDOWNICTWO – PRODUKCJA MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH	23 BUDOWNICTWO – PRODUKCJA MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH
PRZEMYSŁ WYDOBYWCZY	Sekcja B (działy 07 – 09, surowce bez górnictwa węgla, ropy naftowej i gazu ziemnego) GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE

EKOGOSPODARKA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII, RECYKLING	Sekcja D (dział 35) WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO UKŁADÓW KLIMATYZACYJNYCH Sekcja E (działy 36 - 39) DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ Klasa 17.12 Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne
PRZEMYSŁ MODOWY I TEKSTYLIA	Dział 13 PRODUKCJA WYROBÓW TEKSTYLNYCH Dział 14 PRODUKCJA ODZIEŻY Dział 15 PRODUKCJA SKÓR I WYROBÓW ZE SKÓR WYPRAWIONYCH Klasa 47.71 - Sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach Klasa 47.72 - Sprzedaż detaliczna obuwia i wyrobów skórzanych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
PRZEMYSŁ DRZEWNY I MEBLARSKI	Dział 02 LEŚNICTWO I POZYSKIWANIE DREWNA Dział 16 PRODUKCJA WYROBÓW Z DREWNA ORAZ KORKA, Z WYŁĄCZENIEM MEBLI; PRODUKCJA WYROBÓW ZE SŁOMY I MATERIAŁÓW UŻYWANYCH DO WYPLATANIA Dział 17 PRODUKCJA PAPIERU I WYROBÓW Z PAPIERU Dział 31 PRODUKCJA MEBLI
PRZEMYSŁ TWORZYW SZTUCZNYCH I CHEMICZNY	Dział 19 WYTWARZANIE I PRZETWARZANIE KOKSU I PRODUKTÓW RAFINACJI ROPY NAFTOWEJ Dział 20 PRODUKCJA CHEMIKALIÓW I WYROBÓW CHEMICZNYCH Dział 22 PRODUKCJA WYROBÓW Z GUMY I TWORZYW SZTUCZNYCH Podklasa 71.20.B Pozostałe badania i analizy techniczne
PRODUKCJA LEKÓW ORAZ URZĄDZEŃ I WYROBÓW MEDYCZNYCH	Dział 21 PRODUKCJA PODSTAWOWYCH SUBSTANCJI FARMACEUTYCZNYCH ORAZ LEKÓW I POZOSTAŁYCH WYROBÓW FARMACEUTYCZNYCH Grupa 32.5 Produkcja urządzeń, instrumentów oraz wyrobów medycznych, włączając dentystyczne Grupa 72.1 - Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie nauk przyrodniczych i technicznych
USŁUGI ZWIĄZANE ZE ZDROWIEM I URODĄ	Klasa 96.04 Działalność usługowa związana z poprawą kondycji fizycznej Klasa 96.02 Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne Klasa 85.51 Pozaszkolne formy edukacji sportowej oraz zajęć sportowych i rekreacyjnych – /działalność indywidualna trenerów instruktorów/
PRZEMYSŁ MASZYNOWY I METALOWY	Dział 24 PRODUKCJA METALI Dział 25 PRODUKCJA METALOWYCH WYROBÓW GOTOWYCH, Z WYŁĄCZENIEM MASZYN I URZĄDZEŃ Podklasa 71.20.B Pozostałe badania i analizy techniczne

	Dział 28 PRODUKCJA MASZYN I URZĄDZEŃ, GDZIE INDZIEJ NIESKLASYFIKOWANA Dział 33 NAPRAWA, KONSERWACJA I INSTALOWANIE MASZYN I URZĄDZEŃ Klasa 71.12 Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne
URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE, ELEKTRONICZNE	Dział 26 PRODUKCJA KOMPUTERÓW, WYROBÓW ELEKTRONICZNYCH I OPTYCZNYCH Dział 27 PRODUKCJA URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH Klasa 71.12 Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne
PRZEMYSŁ KOSMICZNY I LOTNICZY	Klasa 30.30 Produkcja statków powietrznych, statków kosmicznych i podobnych maszyn
MOTORYZACJA - PRODUKCJA SAMOCHODÓW I POZOSTAŁYCH POJAZDÓW	Dział 29 PRODUKCJA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, PRZYCZEP I NACZEP, Z WYŁĄCZENIEM MOTOCYKLI Dział 30 PRODUKCJA POZOSTAŁEGO SPRZĘTU TRANSPORTOWEGO Podklasa 71.20.B Pozostałe badania i analizy techniczne
MOTORYZACJA – NAPRAWA I HANDEL	Dział 45 - Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych

Źródło: opracowanie własne.

4. Metodologia badania potencjału organizacji branżowych

Proces weryfikacji listy organizacji branżowych na potrzeby badania potencjału organizacji branżowych

Weryfikacja listy organizacji branżowych tworzonej w ramach badania potencjału tych organizacji była procesem złożonym ze względu na rozległy obszar badawczy oraz przyjętą metodologię. Zespół badawczy dołożył najwyższych starań, aby weryfikacja została przeprowadzona zgodnie z założeniami metodologicznymi i zapewniała właściwy poziom użyteczności zbioru.

Pierwszym krokiem w podjętych działaniach było przygotowanie rekordów ze spisu wszystkich instytucji, które działają na rzecz poszczególnych sektorów lub są podmiotami rozpoznawalnymi w danym sektorze. Pierwotna baza instytucji zawierała 893 podmioty, które zostały przypisane do wstępnej listy branż, a następnie zweryfikowane pod względem aktualnego PKD.

Następnie badacze sprawdzali, czy lista organizacji, przekazana przez Zamawiającego, jest wyczerpująca. W celu uzupełnienia braków, wpisywano w wyszukiwarkę KRS (<https://ems.ms.gov.pl/krs/wyszukiwaniepodmiotu>) oraz Internet zestaw 15 słów kluczy (np. zrzeszenie, konfederacja, izba rzemieślnicza, związek pracodawców) powiązanych z daną branżą. Kolejnym krokiem była weryfikacja czy dana organizacja spełnia określone kryteria. W odniesieniu do założeń metodologicznych przyjęto następujące zasady klasyfikacyjne :

- wśród podmiotów zrzeszonych w danej organizacji, bądź przez nią reprezentowanych znajduje się grupa przedsiębiorstw zaliczonych do tej samej branży, licząca min. 10 firm,
- wśród podmiotów zrzeszonych w danej organizacji, bądź przez nią reprezentowanych znajduje się przynajmniej 50% firm z tej samej branży (do której zakwalifikowano instytucję),
- kryteria dla związków zawodowych: na koniec ostatniego roku kalendarzowego (tj. 2016) zrzeszał pracowników zatrudnionych u przynajmniej 30 mikro, małych lub średnich przedsiębiorców.

Badacze weryfikowali organizacje pod względem powyższych kryteriów, poszukując informacji bezpośrednio na ich stronach internetowych lub, jeśli te nie istniały bądź nie zawierały wszystkich wymaganych danych, poprzez telefon. Dało to także możliwość uzupełniania brakujących danych teleadresowych, informacji dotyczących władz danej organizacji czy danych dotyczących głównego rodzaju działalności (według kodu PKD). Jeśli organizacja nie spełniała powyższych warunków, była usuwana z listy. Ponadto, badacze zweryfikowali i uzupełnili listę cechów, związków zawodowych i organizacji pracodawców korzystając z ogólnodostępnych stron i wyszukiwarek m.in. www.cylex.pl, www.rzemioslo.org czy www.opzz.org.pl/rady-vbranz. W wyniku przeprowadzonych prac uzyskano względnie wyczerpującą i usystematyzowaną listę 502 organizacji branżowych.

Metodyka badania

Ocena potencjału organizacji partnerów społecznych przeprowadzona została w oparciu o przedstawiony w załączniku nr 1 wzór ankiety. W celu uzyskania satysfakcjonującej stopy zwrotu zaplanowano wykorzystanie procedury Mixed Mode Survey Design, która polega na pozyskaniu tych samych informacji od różnych osób badanych przy wykorzystaniu kilku technik badawczych. Ocena ankietowa została przeprowadzona z wykorzystaniem techniki ankiety internetowej (CAWI), ankiety telefonicznej (CATI) oraz ankiety elektronicznej przesłanej w formacie doc.

Z uwagi na dążenie do uzyskania jak największej stopy zwrotu, przed rozpoczęciem badania ankietowego do organizacji reprezentatywnych zostało wysłane pismo, podpisane przez Zamawiającego, informujące o prowadzonym badaniu, wraz z prośbą o rozesłanie informacji do organizacji członkowskich.

Do każdej z organizacji uwzględnionej na liście, która została zaakceptowana przez Zamawiającego, wysłano: 1) e-mail zawierający informację o celach badania i link do ankiety wraz z 2) listem zachęcającym do wzięcia udziału do badania, wystosowanym przez Zamawiającego. W miarę dostępności danych, po etapie weryfikacji bazy danych organizacji, wiadomości adresowane były w pierwszej kolejności do osoby pełniącej stanowisko kierownicze w danej organizacji, a w przypadku braku kontaktu bezpośredniego – na sekretariat. Każda z organizacji miała przypisany unikalny link, co umożliwiło przyporządkowanie odpowiedzi do danej organizacji. Po wysłaniu e-maili z zaproszeniem do badania jego otrzymanie było potwierdzane telefonicznie – przy tej okazji odbiorcy zachęceni byli do szybkiego wypełnienia ankiety. Po 4 dniach roboczych od momentu ostatniego kontaktu z organizacją wysyłany był e-mail ponawiający prośbę o wzięcie udziału w badaniu. Po 3 dniach, które upłynęły od rozesłania powtórnego zaproszenia do wzięcia udziału w badaniu, do każdej organizacji, która nie wzięła w nim udziału, wykonany został telefon z pytaniem, czy

przedstawiciele danej organizacji wypełnią jeszcze ankietę zamieszczoną w internecie, czy też na pytania ankiety wolą odpowiedzieć w bezpośredniej rozmowie telefonicznej, w dogodnym dla siebie terminie (w granicach terminu końcowego, przeznaczanego na realizację badania). W przypadku braku kontaktu wykonywany był powtórny telefon (o innej porze, niż poprzednio). Za organizację, która odmówiła udziału w badaniu uznawano taką, która: w bezpośredniej rozmowie telefonicznej wyraziła brak woli wypełnienia ankiety lub trzykrotnie nie udało się skontaktować z daną organizacją (przy czym w każdym przypadku ankieter czekał na zgłoszenie się osoby przez 5 sygnałów).

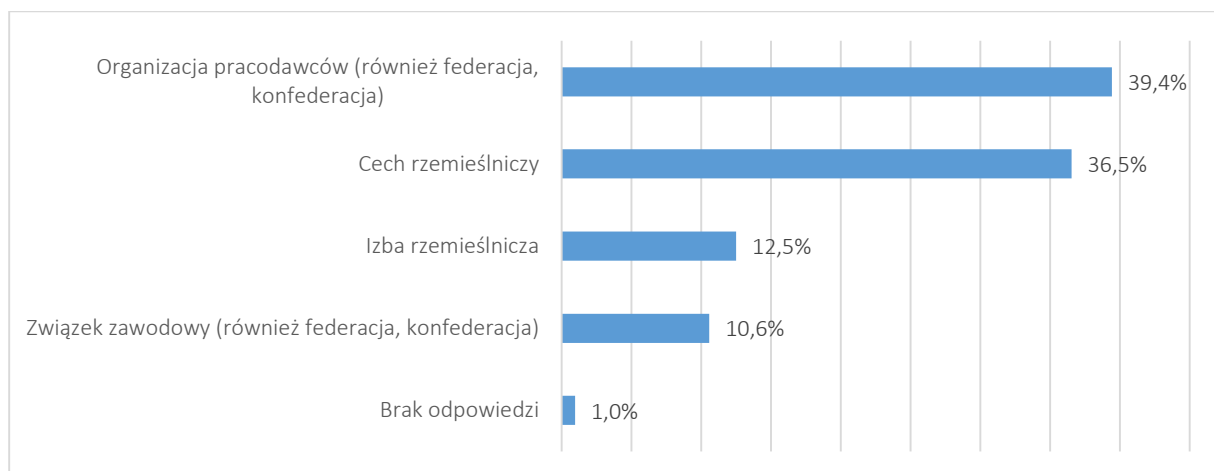
Wzór ankiety został sporządzony w oparciu o internetową platformę do tworzenia i rozpowszechniania ankiet researchonline.pl. W wyniku kontaktu telefonicznego z badanymi organizacjami stwierdzono, że znaczna część ich przedstawicieli deklaruje, iż nie otrzymała zaproszenia do badania. Wiarygodność takich deklaracji jest trudna do oceny, ponieważ w co najmniej kilku organizacjach rozmówca wskazywał, że „za obsługę poczty internetowej odpowiada inna osoba”. Aby zminimalizować ryzyko, że zaproszenie do badania trafia do spamu i z tego powodu nie jest odczytywane przez badanych, zespół badawczy podjął decyzję o ponownej wysyłce zaproszeń do badania z wykorzystaniem platformy webankieta.pl. Wyboru platform do realizacji badania CAWI dokonano kierując się doświadczeniem z wcześniej realizowanych badań oraz następującymi charakterystykami platform: umożliwiają w łatwy i szybki sposób zbieranie danych za pośrednictwem Internetu, pozwalają na stosowanie zaawansowanych reguł przejścia, dane są zbierane w sposób nienaruszający anonimowości osób badanych, umożliwiają powtórne wysłanie wiadomości z linkiem do ankiety do osób, które nie wypełniły wcześniej ankiety, zebrane dane zapisywane są automatycznie do bazy danych.

5. Wyniki badania

W badaniu wzięły udział 104 organizacje reprezentujące 22 branże (proponowana wyżej lista sektorów/branż zawiera 21 pozycji ze względu na połączenie przemysłu maszynowego z metalowym; ponadto 5 organizacji określiło swoją działalność jako wielobranżową). Oznacza to osiągnięcie stopy zwrotu na poziomie około 20%, co – biorąc pod uwagę stosunkowo krótki, 2-tygodniowy okres zbierania danych i realizację badania w okresie przedsięwzięcznym – należy uznać za dobry wynik.

Dwa, najliczniej reprezentowane typy organizacji to: organizacje pracodawców (39,4%) i cechy rzemieślnicze (36,5%). Nieco mniejszy udział wśród badanych instytucji stanowią: izby rzemieślnicze (12,5%) i związki zawodowe (10,6%).

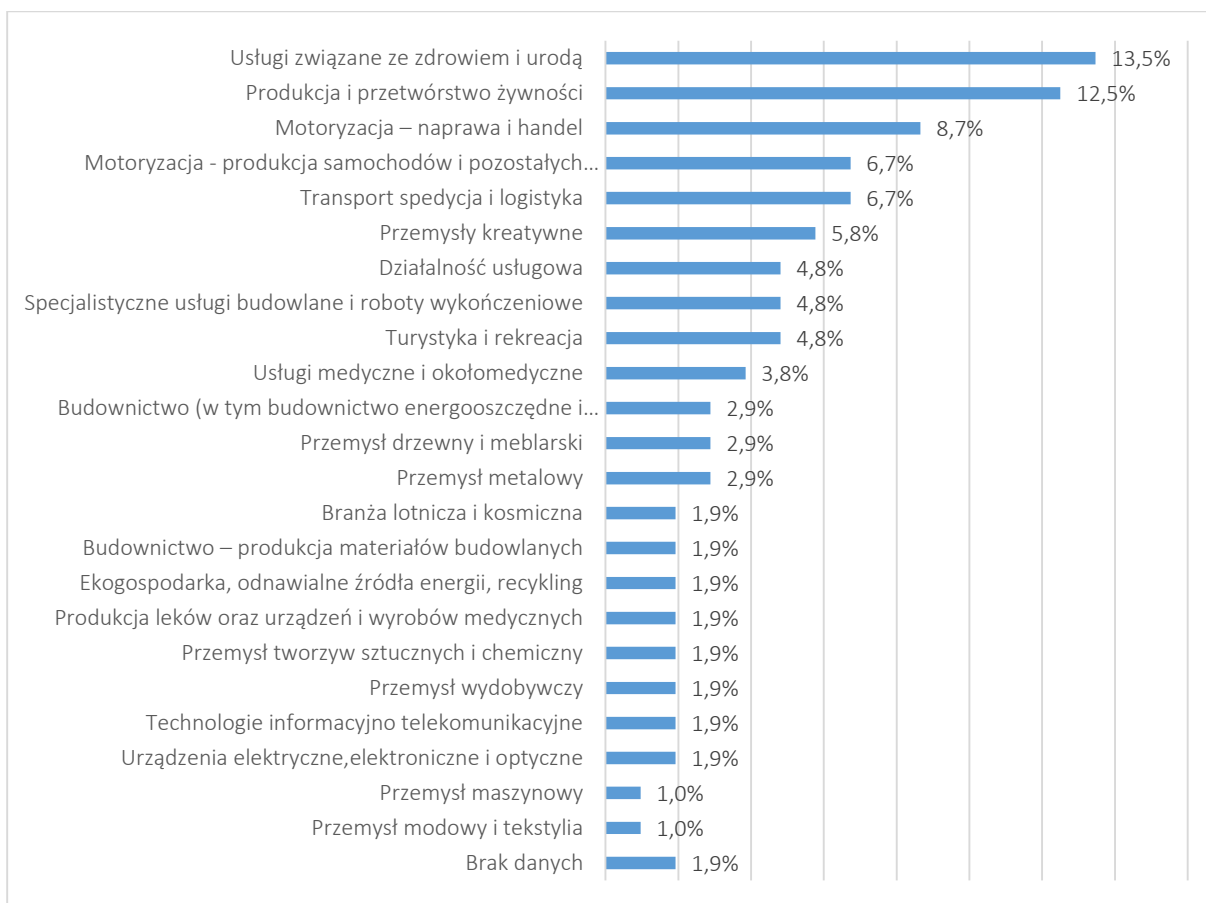
Wykres 1: Typ organizacji respondenta (n=104)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI.

Stosunkowo najczęściej wypełnień odnotowano w przypadku reprezentantów branż: „Usługi związane ze zdrowiem i urodą” (13,5% wskazań) i „Produkcja i przetwórstwo żywności” (12,5% wskazań). Główna, reprezentowana branża była określana na podstawie własnej deklaracji i identyfikacji badanych, co pozwala na dodatkową weryfikację stanu reprezentacji branżowej partnerów społecznych dokonaną przez zespół badawczych we wstępnej fazie realizacji zamówienia.

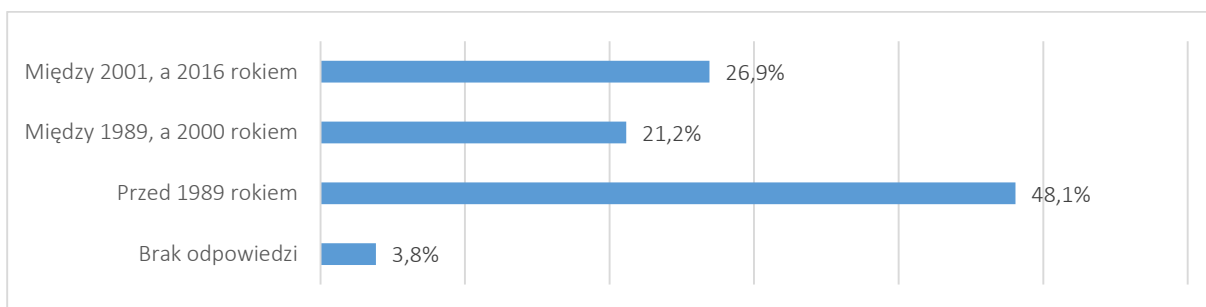
Wykres 2: Główna reprezentowana branża (n=104)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI.

Wśród badanych organizacji znalazły się zarówno podmioty założone w ostatnich latach, jak i te funkcjonujące od dziesięcioleci. Niemal połowa organizacji ma historię sięgającą ponad 28 lat.

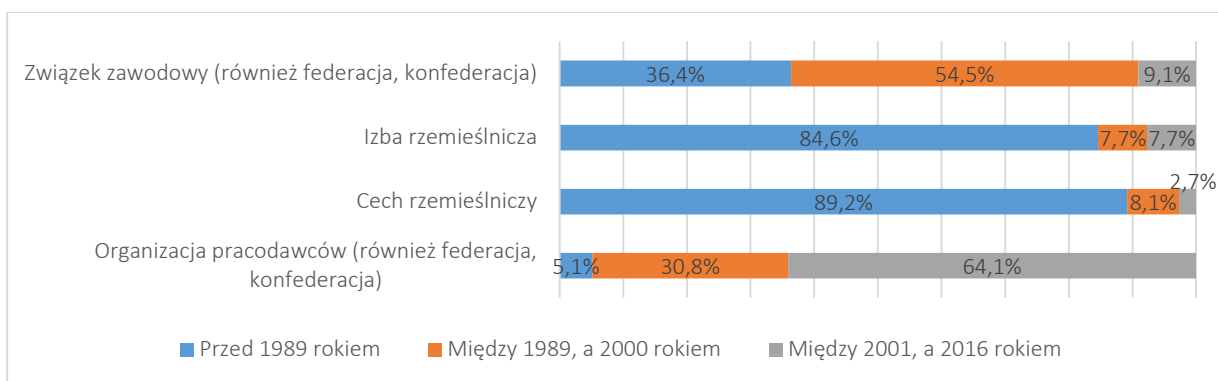
Wykres 3: Rok powstania organizacji (n=104)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI.

Zwraca uwagę duże zróżnicowanie okresu działalności organizacji różnych typów. Zdecydowanie najdłużej działają organizacje o charakterze tradycyjnym, tj. izby i cechy rzemieślnicze, z których wiele ma nawet kilkudziesięcio-kilkusetletnią tradycję. Zdecydowanie młodsze są związki zawodowe i organizacje pracodawców. Aż 64,1% organizacji pracodawców powstało po roku 2001.

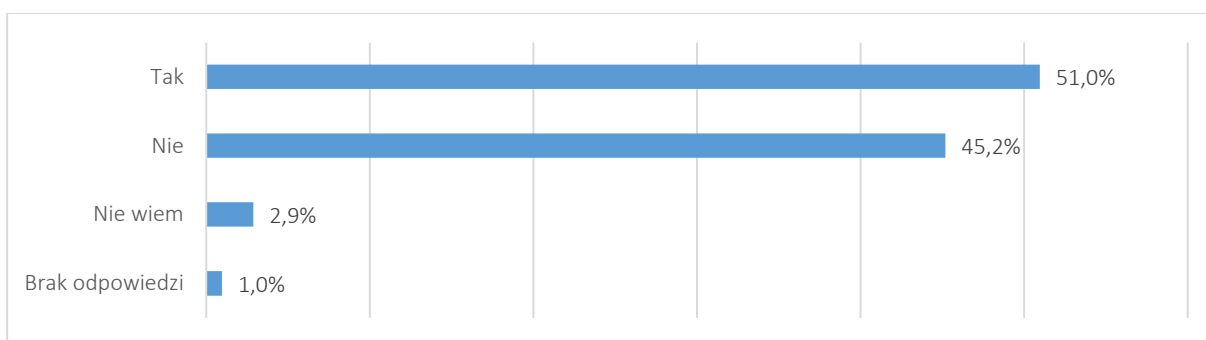
Wykres 4: Rozkład odpowiedzi na pytanie: W którym roku powstała Pana/Pani organizacja? / Typ organizacji (n = 100 (tylko pełne))

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI.

Nieco ponad połowa organizacji (51%) deklaruje branie udziału w pracach międzynarodowych grup lub organizacji branżowych.

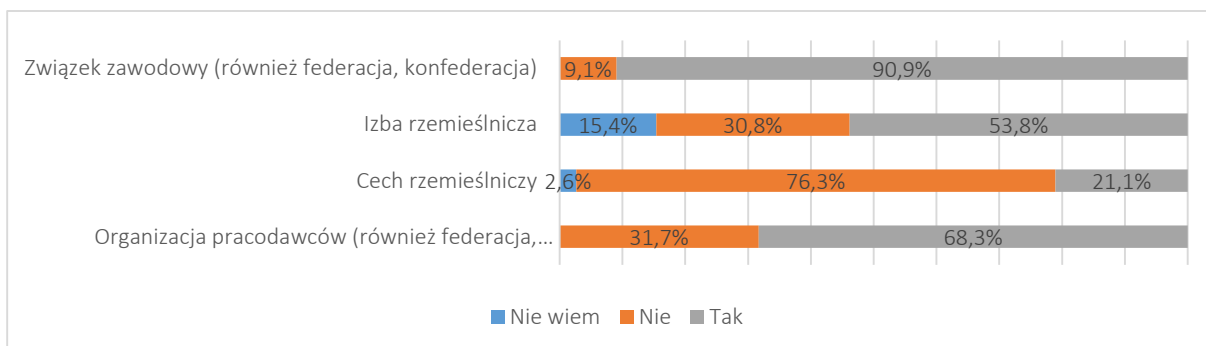
Wykres 5: Rozkład odpowiedzi na pytanie: Czy Pana/Pani organizacja bierze udział w pracach międzynarodowych grup lub organizacji branżowych? (n=104)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI.

Częściej tego rodzaju aktywności podejmują związki zawodowe i organizacje pracodawców, odpowiednio: 90,9% i 68,3% instytucji.

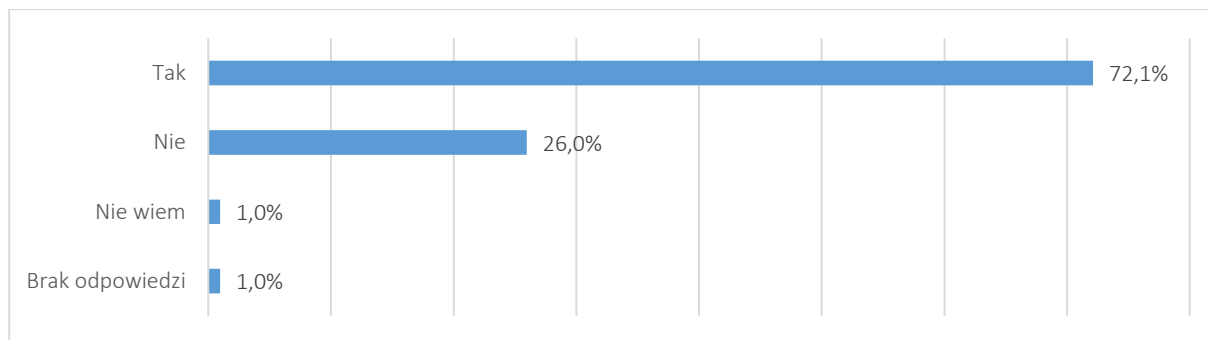
Wykres 6: Rozkład odpowiedzi na pytanie: Czy Pana/Pani organizacja bierze udział w pracach międzynarodowych grup lub organizacji branżowych? / Typ organizacji (n = 103 (tylko pełne))

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI.

72,1% organizacji biorących udział w badaniu zadeklarowało przynależność do innej, nadrzędnej organizacji.

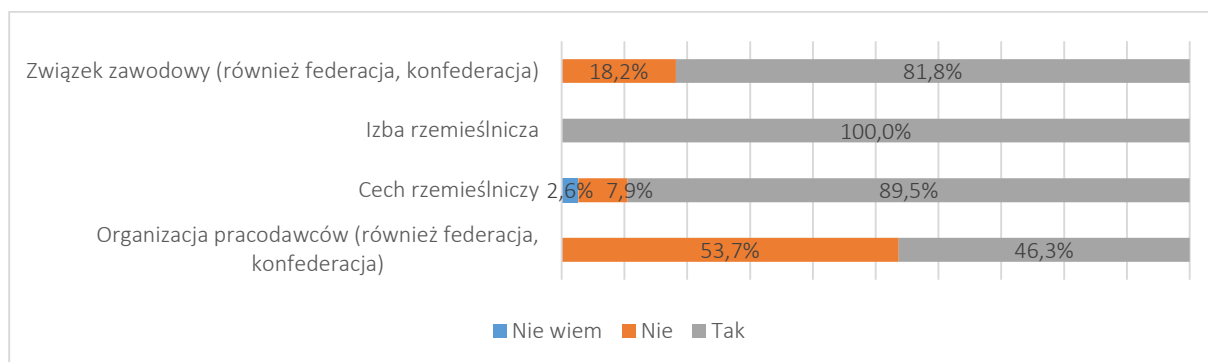
Wykres 7: Rozkład odpowiedzi na pytanie: Czy Pana/Pani organizacja jest członkiem innej, nadrzędnej organizacji? (n=104)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI

Ze względu na konstrukcję ustawy o samorządzie gospodarczym rzemiosła, w tym przypadku to zdecydowanie częściej izby i cechy rzemieślnicze wskazują na takie członkostwo, odpowiednio: 100% i 89,5% instytucji.

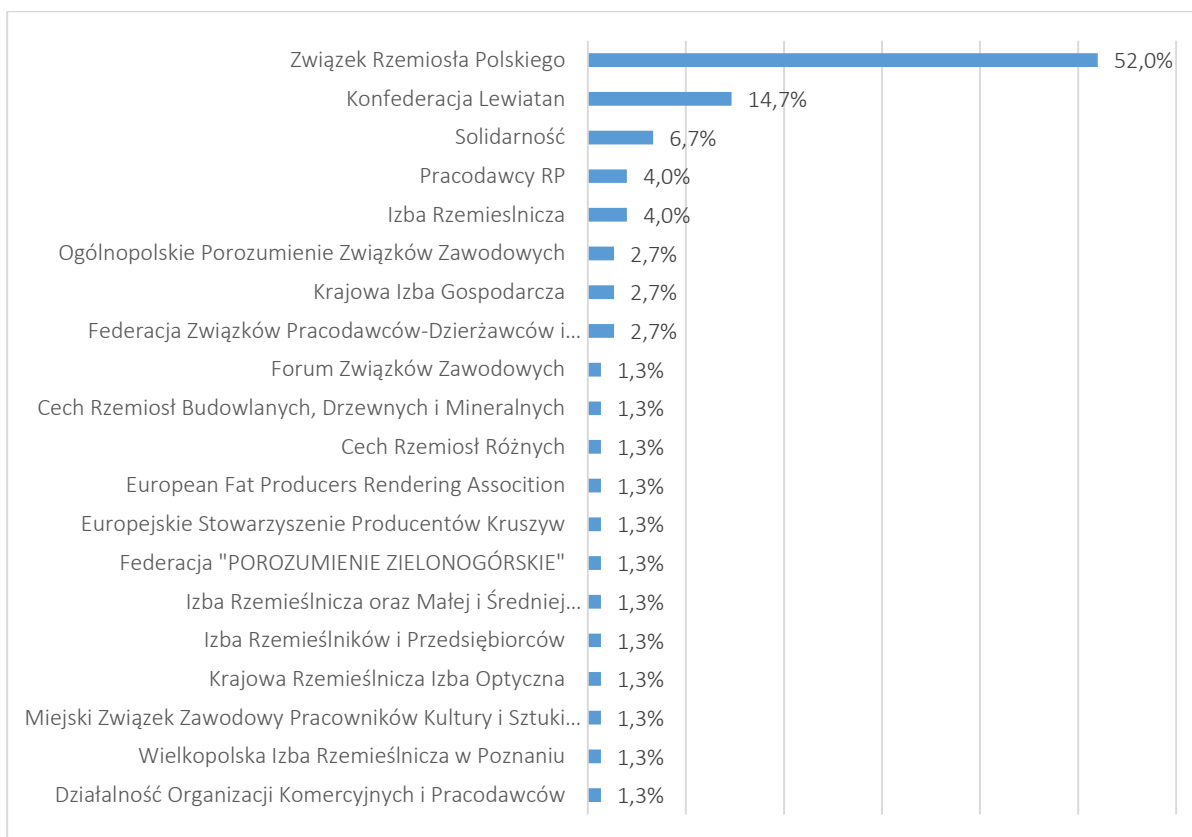
Wykres 8: Rozkład odpowiedzi na pytanie: Czy Pana/Pani organizacja jest członkiem innej, nadrzędnej organizacji? / Typ organizacji (n = 103 (tylko pełne))

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI.

Biorąc pod uwagę powyższy wykres dziwić nie może, że przeważnie badane organizacje wskazują na przynależność do Związku Rzemiosła Polskiego skupiającego właśnie izby i cechy rzemieślnicze o zasięgu ogólnopolskim.

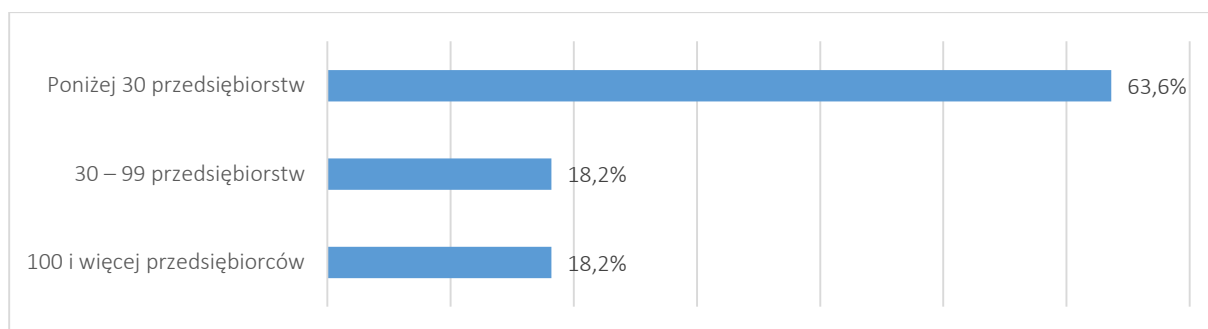
Wykres 9: Wskazana organizacja (n=75)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI.

Reprezentantów związków zawodowych zapytano, pracowników ilu przedsiębiorstw należących do grupy mikro, małych i średnich przedsiębiorców (MMŚP) zrzeszają ich związki. Ponad połowa organizacji wskazała, że jest to liczba poniżej 30 przedsiębiorstw. Oznacza to, że spośród związków zawodowych, które wzięły udział w badaniu, większość nie będzie mogła spełnić jednego z warunków przystąpienia do konkursu 2.2. PO WER.

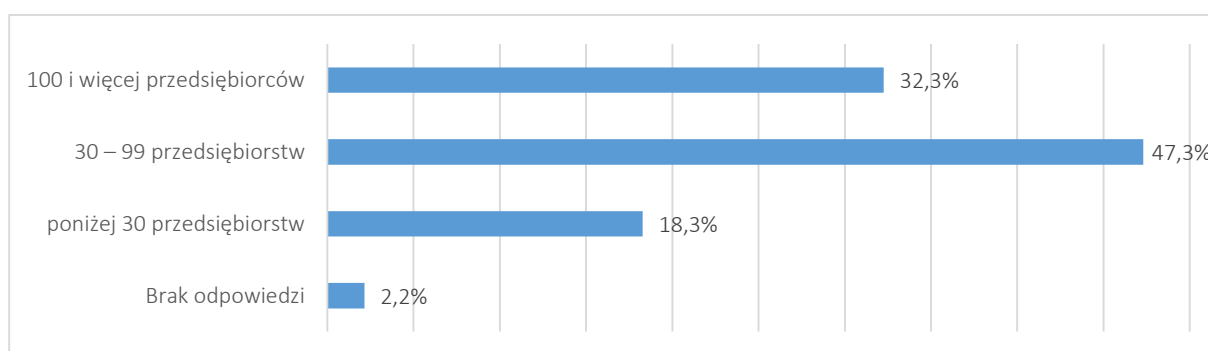
Wykres 10: Rozkład odpowiedzi na pytanie: Łącznie, pracowników ilu przedsiębiorstw należących do grupy mikro, małych i średnich przedsiębiorców (MMŚP) zrzesza Państwa organizacja? (n=11)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI.

Pozostałych badanych zapytano, ile łącznie przedsiębiorstw/przedsiębiorców stanowiących mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (MMŚP) zrzeszają ich organizacje. Niemal połowa badanych, którym zadano to pytanie wskazała na liczbę od 30 do 99 przedsiębiorstw. Niemal 1/3 respondentów, których o to zapytano (32,3%) wskazało, że ich organizacja reprezentuje ponad 100 przedsiębiorstw/przedsiębiorców stanowiących mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa. Tym samym ok. 80% organizacji pracodawców i organizacji rzemiosła, które wzięły udział w badaniu, spełnia kryterium konkursowe związane z reprezentowaniem wymaganej liczby przedsiębiorstw.

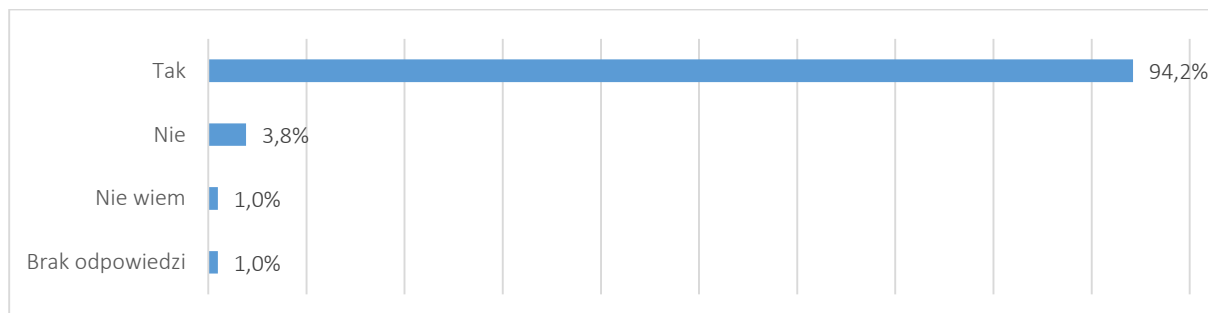
Wykres 11: Rozkład odpowiedzi na pytanie: Łącznie, ile przedsiębiorstw/przedsiębiorców stanowiących mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (MMŚP) zrzesza Państwa organizacja? (n=93)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI.

Niemal wszyscy badani (94,2%) wskazali, że ich organizacje pobierają składki członkowskie.

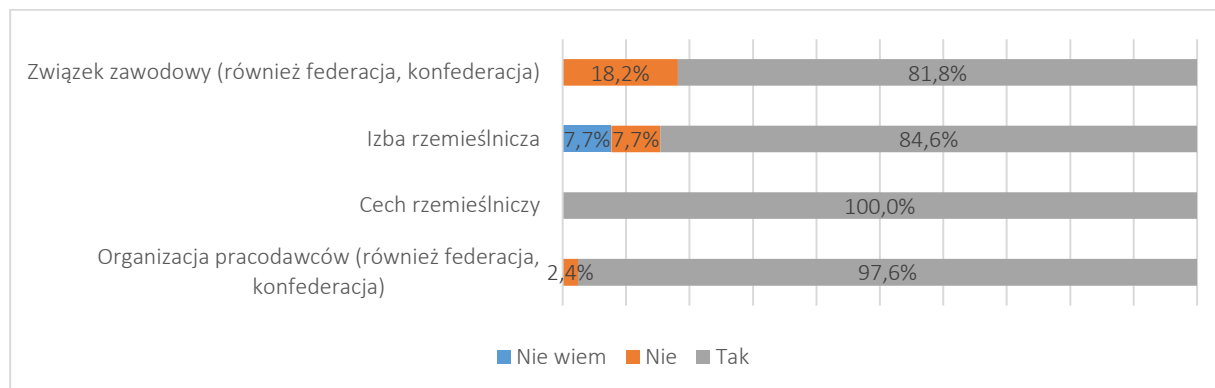
Wykres 12: Rozkład odpowiedzi na pytanie: Czy Pana/ Pani organizacja pobiera składki członkowskie? (n=104)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI.

Pobieranie składek jest równie popularnym mechanizmem wspierania budżetu we wszystkich badanych organizacjach. Nieco rzadziej (81,9%) pobór składek zadeklarowali jedynie przedstawiciele związków zawodowych.

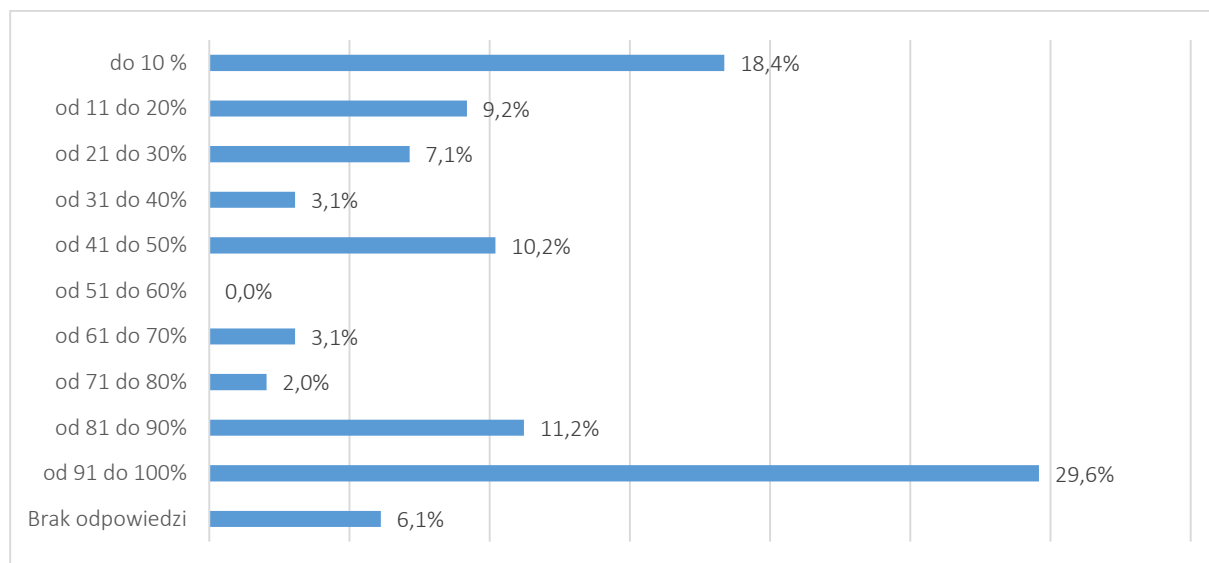
Wykres 13: Rozkład odpowiedzi na pytanie: Czy Pana/ Pani organizacja pobiera składki członkowskie? / Typ organizacji (n = 103 (tylko pełne))

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI.

Zwraca uwagę fakt, że mimo powszechności składek stanowią one bardzo zróżnicowany wkład do budżetów organizacji.

Wykres 14: Rozkład odpowiedzi na pytanie: Jaki udział w budżecie Pana/ Pani organizacji stanowiły składki członkowskie w 2015 roku? (n=98)

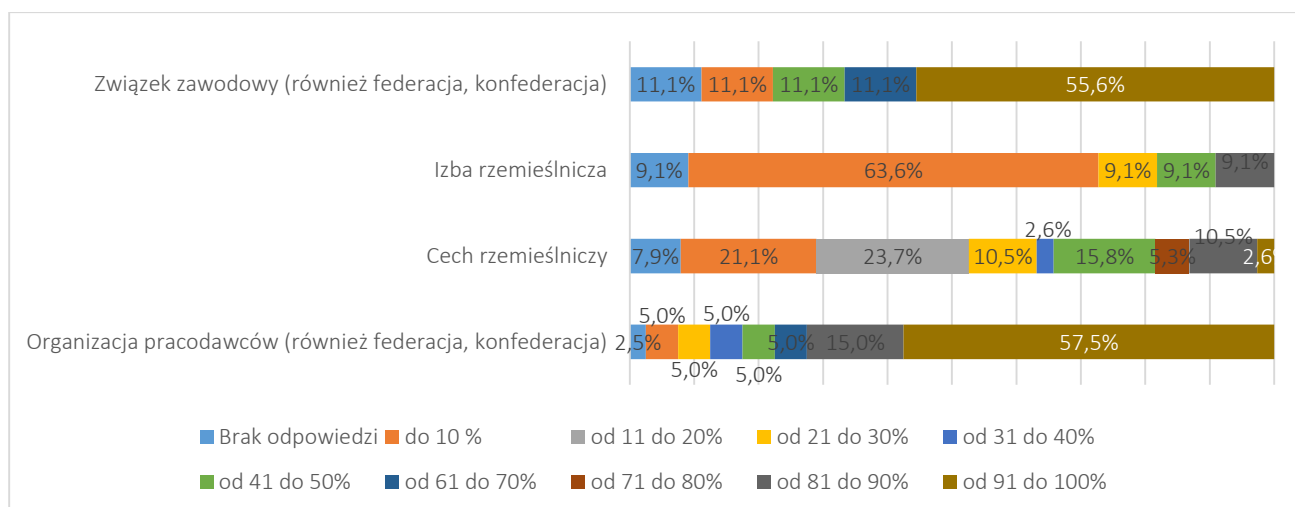

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI.

Stosunkowo największy wkład składki stanowią w budżetach związków zawodowych i organizacji pracodawców. W przypadku cechów rzemieślniczych można mówić o największym zróżnicowaniu odpowiedzi.

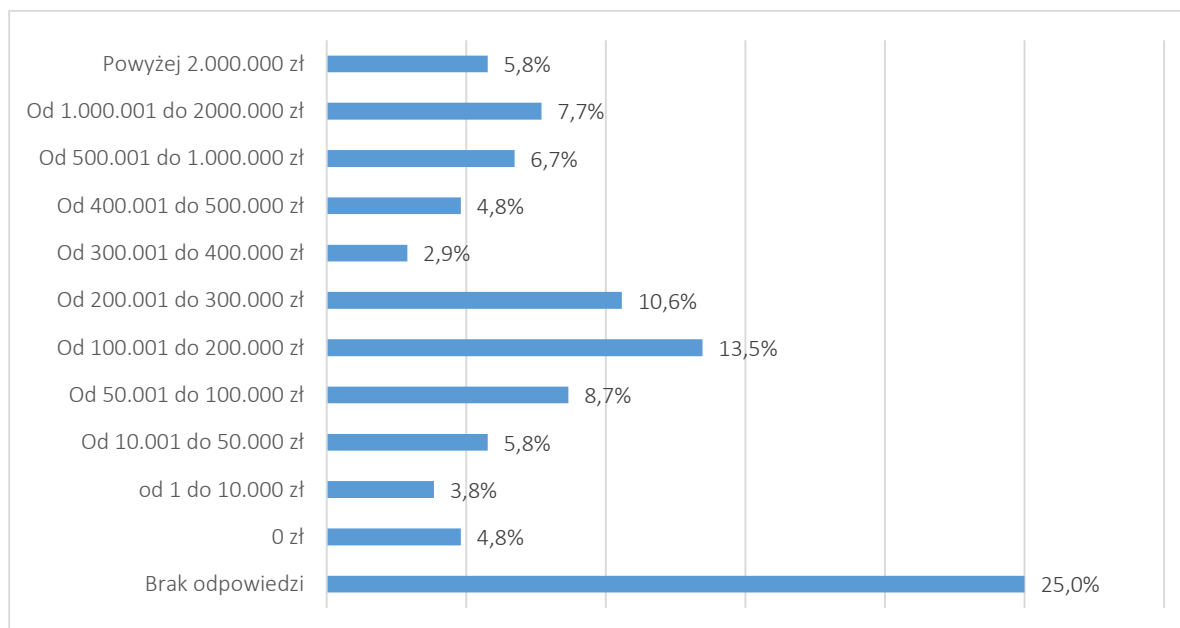
Wykres 15: Rozkład odpowiedzi na pytanie: Jaki udział w budżecie Pana/ Pani organizacji stanowiły składki członkowskie w 2015 roku? / Typ organizacji (n = 98 (tylko pełne))

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI.

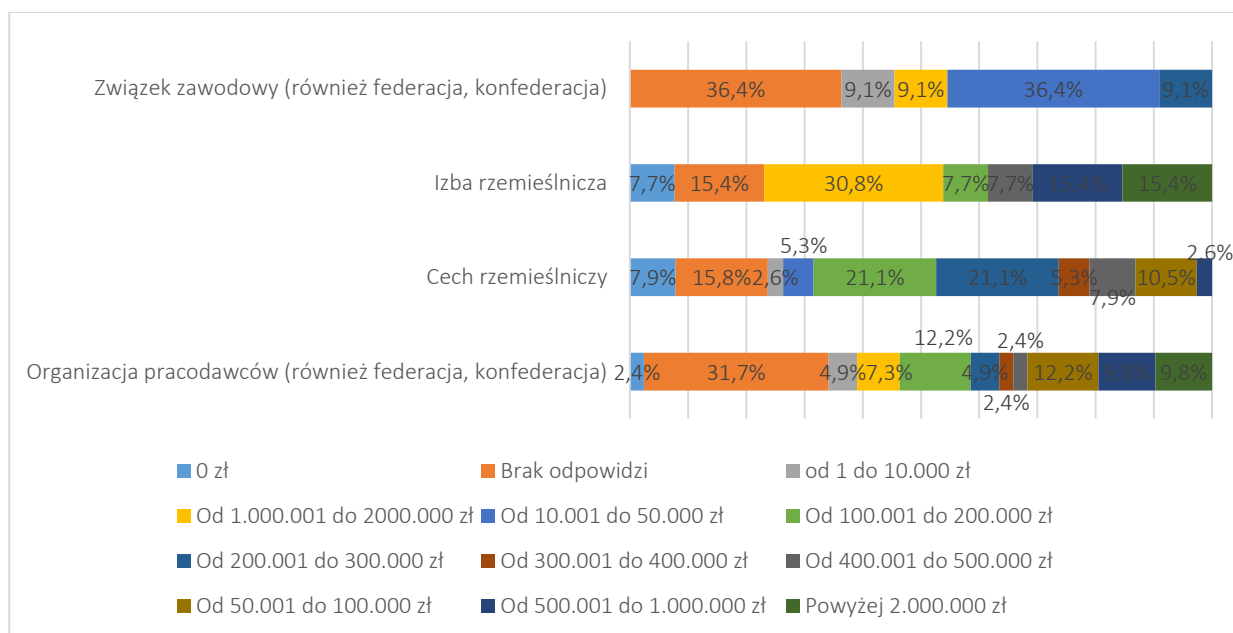
Respondentów zapytano także o łączną wartość obrotów organizacji w ostatnim roku. Wskazane kwoty są bardzo zróżnicowane i wahają się od kilku złotych do kwot wielomilionowych. Należy jednak zaznaczyć, że aż 25% respondentów odmówiło odpowiedzi na to pytanie, wielu wskazywało także kwoty mało wiarygodne, np. kilkuzłotowe. Rozkład uzyskanych odpowiedzi należy więc traktować z daleko posuniętą ostrożnością.

Wykres 16: Rozkład odpowiedzi na pytanie: Proszę podać łączną wartość obrotów organizacji za rok 2015 (n=104)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI.

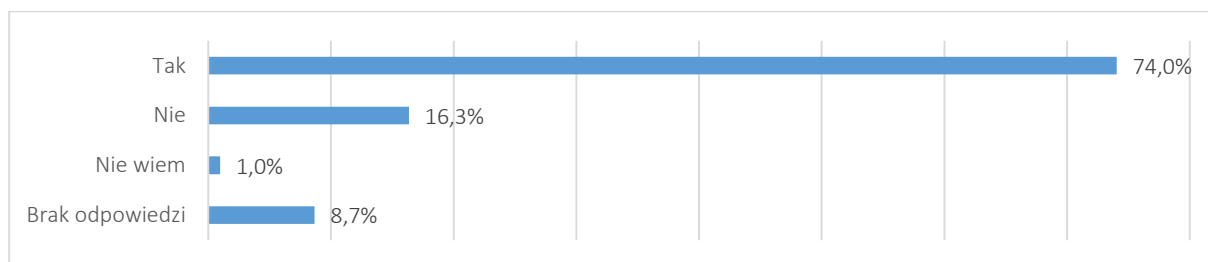
Wykres 17: Rozkład odpowiedzi na pytanie: Proszę podać łączną wartość obrotów organizacji za rok 2015, bez wyszczególniania źródeł: / Typ organizacji (n = 103 (tylko pełne))

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI.

Przebadane organizacje deklarują duże zaangażowanie w obszarze działań o charakterze szkoleniowym lub doradczym. 3/4 respondentów wskazuje, że ich organizacje w ciągu ostatnich 2 lat przeprowadziły działania o charakterze szkoleniowym lub doradczym, skierowane do swoich członków bądź innych osób, przedsiębiorstw i organizacji.

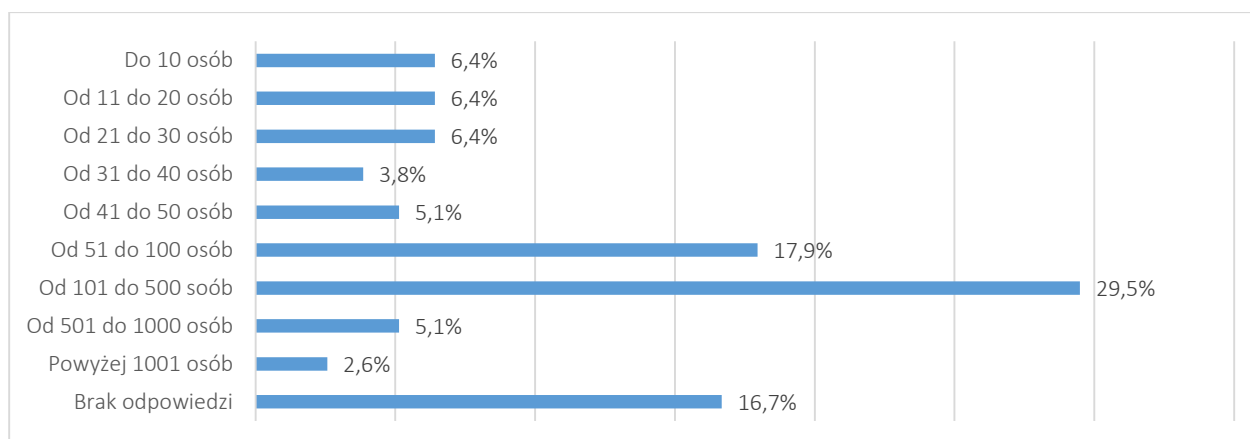
Wykres 18: Rozkład odpowiedzi na pytanie: Czy Pana/ Pani organizacja w ciągu ostatnich 2 lat przeprowadziła działania o charakterze szkoleniowym lub doradczym, skierowane do swoich członków bądź innych osób, przedsiębiorstw, organizacji? (n=104)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI.

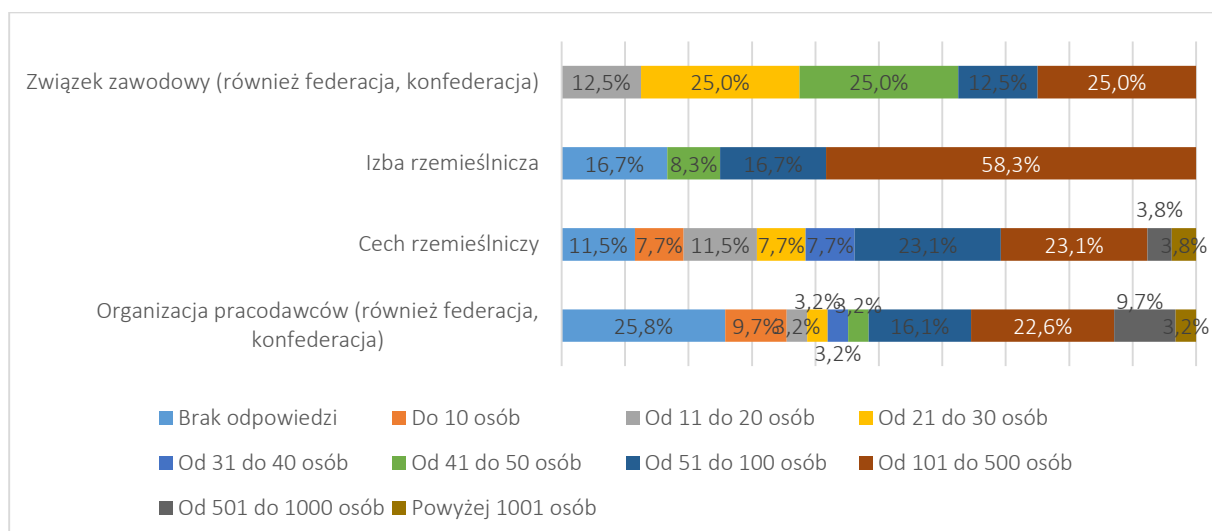
Niemal co trzecia (29,5%) organizacja podejmująca takie aktywności przeszkoliła od 101 do 500 osób.

Wykres 19: Rozkład odpowiedzi na pytanie: Proszę wpisać w przybliżeniu jaka liczba osób fizycznych objęta została prowadzonymi działaniami: (n=78)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI.

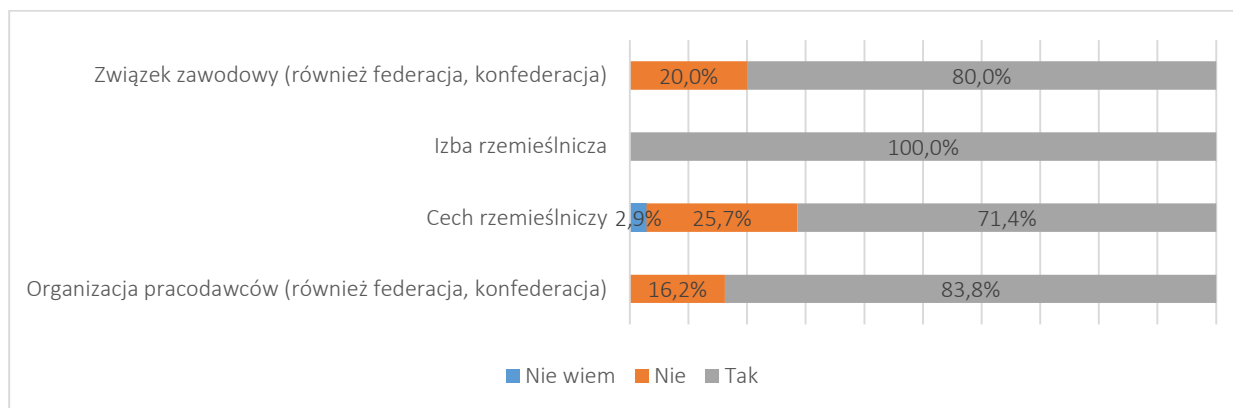
Wykres 20: Rozkład odpowiedzi na pytanie: Proszę wpisać w przybliżeniu jaka liczba osób fizycznych objęta została prowadzonymi działaniami: / Typ organizacji (n = 77 (tylko pełne))

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI.

Stosunkowo najczęściej tego rodzaju aktywność zadeklarowały izby rzemieślnicze – wszyscy respondenci reprezentujący ten typ podmiotów wskazali, że ich organizacje podejmowały tego typu działalność.

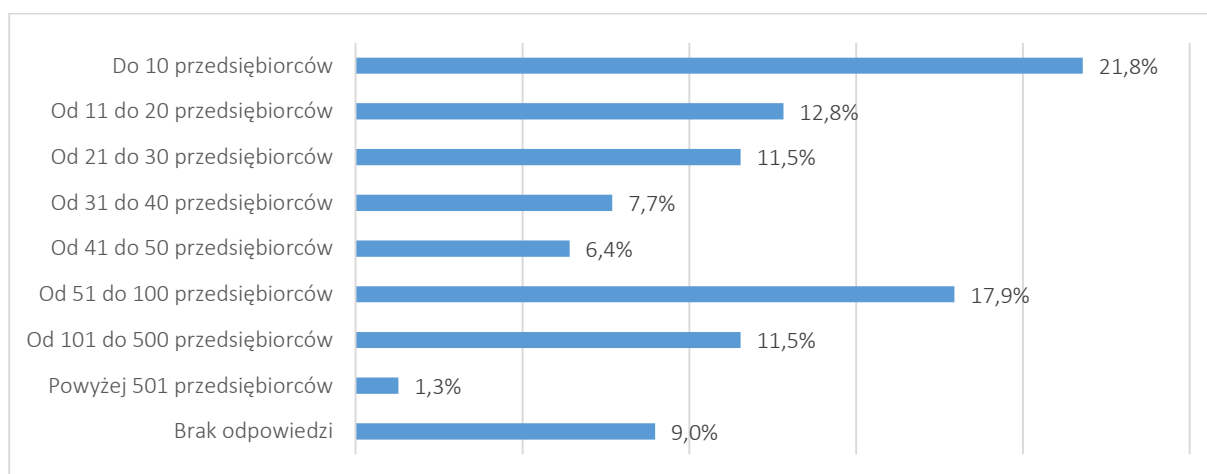
Wykres 21: Rozkład odpowiedzi na pytanie: Czy Pana/ Pani organizacja w ciągu ostatnich 2 lat przeprowadziła działania o charakterze szkoleniowym lub doradczym, skierowane do swoich członków bądź innych osób, przedsiębiorstw, organizacji? / Typ organizacji (n = 94 (tylko pełne))

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI.

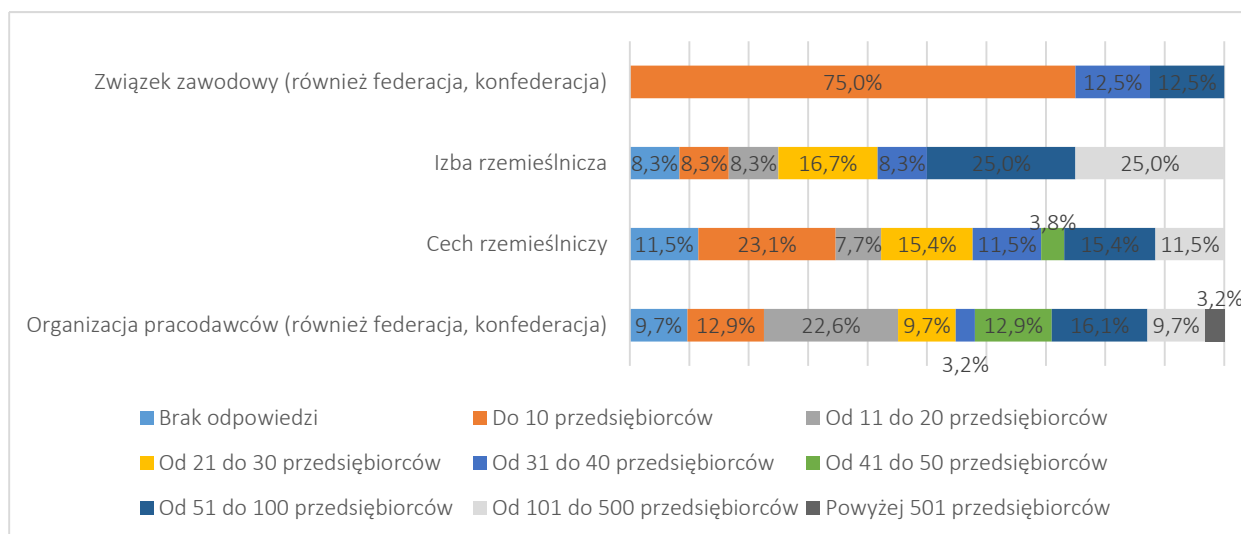
Respondentów, podejmujących działalność szkoleniową lub doradczą, zapytano także jaka liczba przedsiębiorstw będących członkami organizacji została objęta została prowadzonymi działaniami. Skategoryzowane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 22: Rozkład odpowiedzi na pytanie: Proszę wpisać w przybliżeniu jaka liczba przedsiębiorstw będących członkami Państwa organizacji, objęta została prowadzonymi działaniami: (n=78)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI.

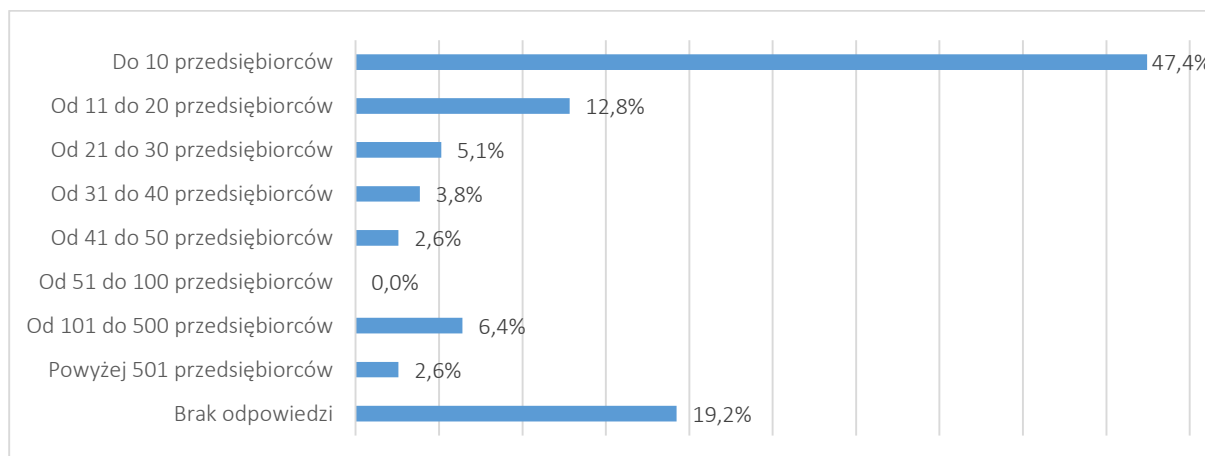
Wykres 23: Rozkład odpowiedzi na pytanie: Proszę wpisać w przybliżeniu jaka liczba przedsiębiorstw będących członkami Państwa organizacji, objęta została prowadzonymi działaniami: / Typ organizacji (n = 77 (tylko pełne))

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI.

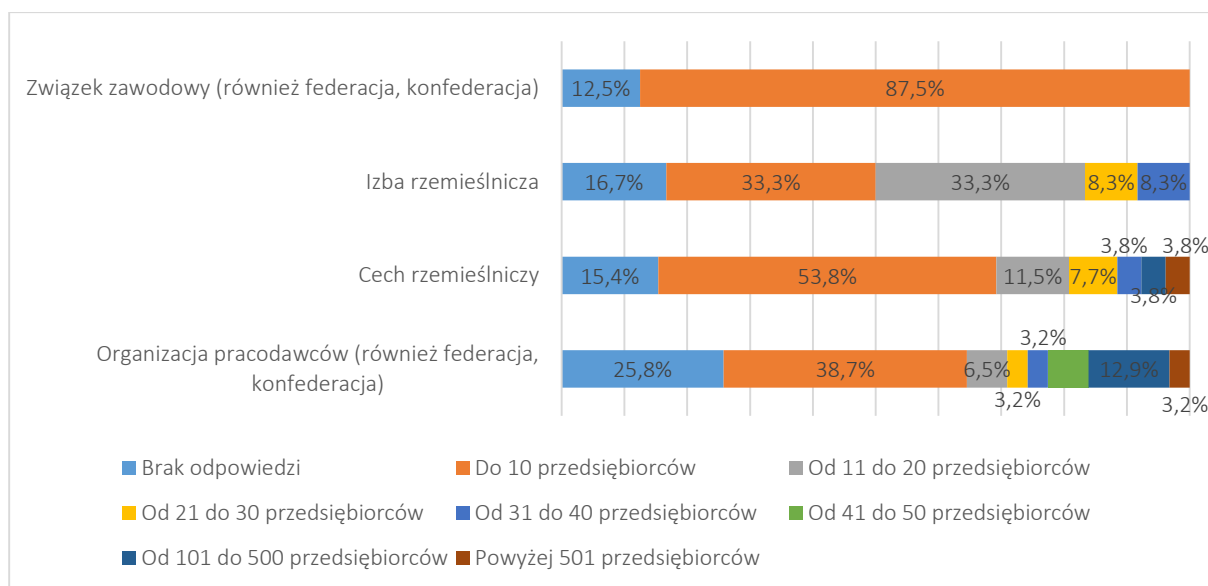
Organizacje prowadzą także działalność skierowaną do podmiotów nie będących ich członkami. Warto jednak zauważyć, że jest ona znacznie skromniejsza. Niemal połowa instytucji (47,4%), które realizują działania doradcze lub szkoleniowe, objęła swoją aktywnością nie więcej niż 10 przedsiębiorstw.

Wykres 24: Rozkład odpowiedzi na pytanie: Proszę wpisać w przybliżeniu jaka liczba przedsiębiorstw nie będących członkami Państwa organizacji, objęta została prowadzonymi działaniami: (n=78)

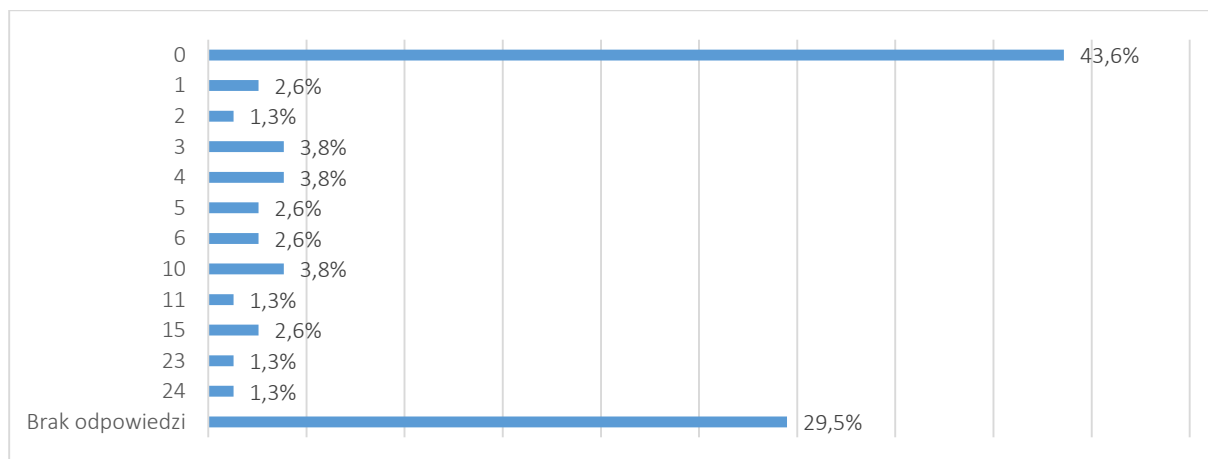
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI.

Wykres 25: Rozkład odpowiedzi na pytanie: Proszę wpisać w przybliżeniu jaka liczba przedsiębiorstw nie będących członkami Państwa organizacji, objęta została prowadzonymi działaniami: / Typ organizacji (n = 77 (tylko pełne))

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI.

Wykres 26: Rozkład odpowiedzi na pytanie: Proszę wpisać w przybliżeniu jaka liczba innych organizacji objęta została prowadzonymi działaniami: (n=78)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI.

Organizacje, które w ciągu ostatnich 2 lat prowadziły działania o charakterze szkoleniowym lub doradczym, podejmowały również wiele aktywności mających na celu podniesienie kompetencji uczestników tych działań (76 organizacji). Najpopularniejszą metodą okazało się **informowanie o różnych wydarzeniach** (szkoleniach, kursach doszkalających, konferencjach) organizowanych przez inne podmioty poprzez rozsyłanie informacji bądź zamieszczanie ich na stronie internetowej organizacji – skorzystało z niej 54 organizacje (71% badanych podmiotów). Znaczna część instytucji była również **samodzielnym organizatorem** tego typu wydarzeń. Blisko 60% organizacji spośród wszystkich, które podejmowały aktywność mającą na celu podnoszenie kompetencji uczestników swoich działań,

organizowało konferencje, seminaria bądź targi. Prawie tyle samo z nich (43 instytucje) organizowało szkolenia i kursy doszkalające, w tym także kursy e-learningowe.

Biorąc pod uwagę, że strona internetowa stanowi elektroniczną wizytówkę organizacji i jest narzędziem komunikacji z jej członkami, ale również szerszym gronem osób zainteresowanych zagadnieniami danej branży, może zaskakiwać fakt, że niespełna połowa – 46% instytucji zamieszcza na swojej stronie internetowej informacje o publikacjach naukowych, ekspertyzach branżowych czy nowelizacjach aktów prawnych (35 organizacji). Przekłada się to również na stosunkowo niską aktywność w zakresie wydawania własnego newslettera, którą zadeklarowało 29% instytucji (22 badanych).

Wykres 27: Aktywności podejmowane przez organizacje w celu podnoszenia kompetencji uczestników ich działań w 2016 roku (n = 76).

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI.

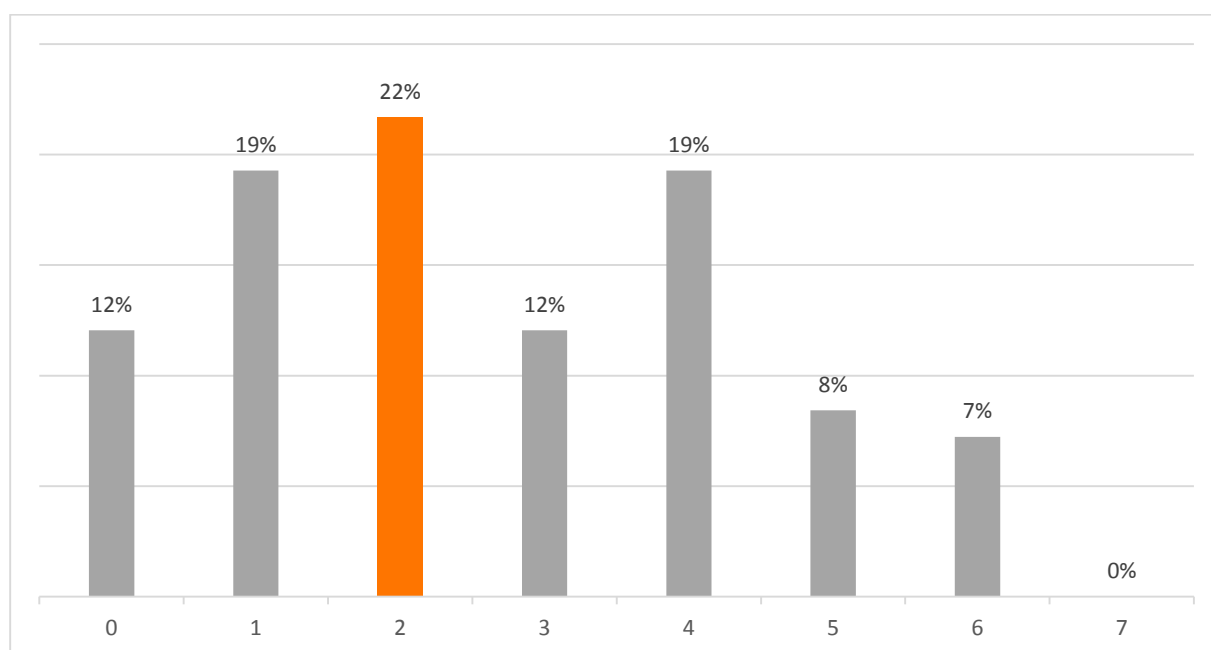
Największą aktywnością w zakresie podnoszenia kompetencji uczestników swoich działań cechowała się organizacja pracodawców z branży przemysłu tworzyw sztucznych i chemicznych, ze wskazaniem na 7 różnych aktywności oraz organizacje pracodawców z branży kreatywnej, budowniczej, przemysłu metalowego oraz motoryzacji, które realizowały 6 różnych działań. Organizacjami, które podejmowały stosunkowo dużo aktywności mających na celu podnoszenie kompetencji uczestników swoich działań okazały się również izby rzemieślnicze funkcjonujące w branży działalności usługowej, usług związanych ze zdrowiem i urodą, turystyką i rekreacją, a także te działające w branży specjalistycznych usług budowlanych oraz motoryzacji – podjęły one 5 z badanych rodzajów aktywności.

Spośród organizacji, które wzięły udział w badaniu, **zdecydowana większość (74 podmioty – 89%)**, w ciągu ostatnich 36 miesięcy, przedstawiła co najmniej jedno stanowisko lub opinię w imieniu swoich członków. Rekordową liczbę stanowisk lub opinii (w sumie 200) przedstawiła jedna z organizacji pracodawców działająca w przemyśle wydobywczym. Instytucje, które wzięły udział w badaniu (n = 83) przedstawiły średnio 24 tego typu dokumenty.

Coraz większą rolę w procesie stanowienia prawa w Polsce odgrywają organizacje reprezentujące interesy różnych grup społecznych. Znajduje to odzwierciedlenie w wynikach prowadzonego badania, według których **zdecydowana większość organizacji (88%) była zaangażowana w 2016 roku w co najmniej jeden z różnych etapów stanowienia prawa w Polsce**. Najwięcej, bo blisko ¼ badanych zaangażowana była w dwa odmienne działania (18 organizacji). Warto przy tym zauważyć, że im większe zaangażowanie w proces stanowienia prawa, tym liczba aktywnych podmiotów mniejsza.

Najbardziej zaangażowanymi w proces stanowienia prawa organizacjami branżowymi, pod względem formy prawnej, okazały się **związki zawodowe** (również federacje, konfederacje). Związki zawodowe działające w branży związanej z transportem, spedycją i logistyką, przemysłem metalowym, a także produkcją leków oraz urządzeń i wyrobów medycznych wskazały na 6 różnych etapów procesu stanowienia prawa, w które angażowały się w 2016 roku. Z kolei wśród dziesięciu organizacji branżowych, które w żaden sposób nie angażowały się w proces stanowienia prawa, najwięcej – 8 organizacji – to cechy rzemieślnicze działające w kilku zróżnicowanych branżach (motoryzacja - naprawa i handel, usługi związane ze zdrowiem i urodą, przemysły kreatywne, działalność usługowa, przemysł drzewny i meblarski, produkcja i przetwórstwo żywności).

Wykres 28: Liczba etapów procesu stanowienia prawa, w które angażowały się organizacje w 2016 roku (n = 83)

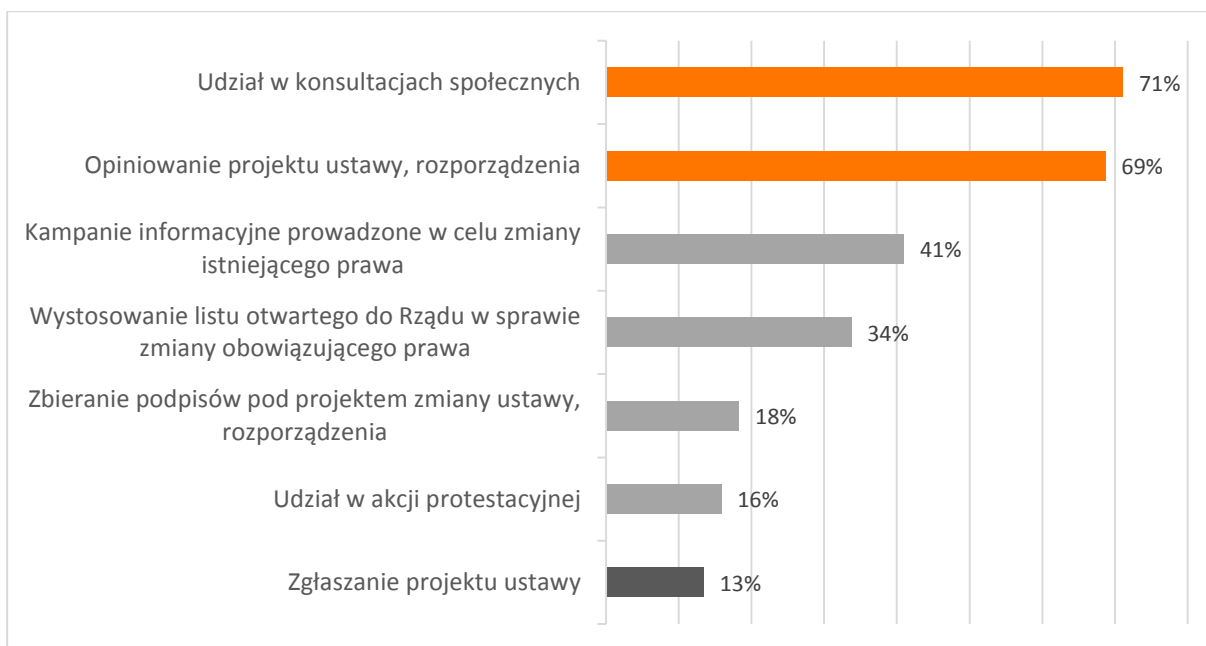

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI.

Organizacje branżowe angażowały się w proces stanowienia prawa w Polsce m.in. poprzez udział w konsultacjach społecznych (59 organizacji) oraz opiniowanie projektów ustaw lub rozporządzeń (57 organizacji). Instytucje były aktywne w zakresie działań na rzecz zmiany istniejącego prawa również poprzez prowadzenie kampanii informacyjnych (34 podmioty) oraz stosowanie listów otwartych do Rządu w sprawie zmiany obowiązującego prawa – na tę formę zaangażowania wskazało 34% podmiotów (28 organizacji). Najbardziej wybiórczo, spośród badanej listy aktywności, była ta, która wydaje się wymagać największego wysiłku – zgłaszanie projektu ustawy zadeklarowało kilkanaście % badanych podmiotów (11 instytucji).

Wykres 29: Etapy procesu stanowienia prawa, w które angażowały się organizacje w 2016 roku (n= 83)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI.

Badając potencjał organizacji pracodawców, związków zawodowych czy organizacji samorządu rzemiosła istotną kwestię stanowi struktura zatrudnienia. Badani byli pytani o fakt zatrudnienia w chwili obecnej (np. w formie umowy o pracę, umowy o zlecenie czy kontraktu) specjalistów posiadających doświadczenie w realizowaniu usług doradczych dla przedsiębiorców. **Co trzecia badana organizacja** (dokładnie 26 instytucji) zadeklarowała, że w chwili obecnej zatrudnia takiego eksperta.

Wśród organizacji branżowych, które zatrudniają specjalistów posiadających doświadczenie w zakresie realizowania usług doradczych dla przedsiębiorców, **połowa zatrudnia jednego bądź dwóch takich specjalistów**. Organizacjami branżowymi zatrudniającymi najwięcej ekspertów pełniących usługi doradcze dla przedsiębiorców są: cech rzemieślniczy działający w branży produkcji i przetwórstwa żywności (10 zatrudnionych) oraz izba rzemieślnicza funkcjonująca w branży motoryzacyjnej (9 zatrudnionych ekspertów).

6. Propozycja podziału alokacji konkursowej pomiędzy wyłonione sektory/branże w 3 konkursie 2.2. PO WER

W tej części opracowania prezentujemy proponowaną na podstawie realizacji prac analitycznych i przeprowadzonych konsultacji eksperckich listę sektorów/branż, z przypisaniem kwoty alokacji przypadającej dla każdego z sektorów/branż. Należy zauważyć, że w stosunku do proponowanej i konsultowanej przed zakończeniem badania potencjału organizacji partnerów społecznych listy sektorów/branż, na podstawie wyników badania potencjału, rekomendujemy połączenie sektora maszynowego z sektorem metalowym. Przed przystąpieniem do badania potencjału organizacji branżowych, po wykluczeniu z reprezentacji branżowej organizacji nie mieszczących się w definicji partnera społecznego w rozumieniu PO WER (dotyczy to m.in. izb gospodarczych i stowarzyszeń zawodowych), spodziewano się, że reprezentacja przemysłu maszynowego może wyłonić się spośród cechów rzemiosł różnych i

izb rzemieślniczych biorących udział w badaniu. Po zakończeniu badania okazało się, że do sektora maszynowego zaklasyfikowała się tylko jedna z izb rzemieślniczych.

Poniżej, w pierwszej kolejności, opisane zostały założenia algorytmu podziału alokacji pomiędzy branże. Sam algorytm został przekazany Zamawiającego w postaci osobnego arkusza kalkulacyjnego, wraz z danymi stanowiącymi podstawę wyliczeń. Dalej zaprezentowano listę sektorów/branż z proponowaną przez Wykonawcę kwotą alokacji i komentarzem wynikającym z badania potencjału organizacji.

Założenia algorytmu podziału alokacji konkursowej

Algorytm podziału alokacji został opracowany z uwzględnieniem trzech podstawowych celów różnicowania podziału środków:

1. Orientacja na sektory/branże strategicznie ważne (inteligentne specjalizacje, dochodowość sektora/branży);

Ta zasada działania algorytmu pozwala na przyznanie większej liczby punktów tym sektorom/branżom które są liczniej reprezentowane łącznie w SOR, Krajowych Inteligentnych Specjalizacjach i Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach. Większą liczbę punktów otrzymują również sektory/branże charakteryzujące się większą wartością dodaną.

Wskaźniki:

- a - Liczba wystąpień w KIS/RIS (źródło: opracowanie własne);
- d - Udział wartości dodanej brutto (w kosztach czynników produkcji) w całkowitym obrocie (źródło: dane Eurostat);

2. Uwzględnienie wielkości sektora/branży i jej znaczenia dla rynku pracy;

Większą liczbę punktów otrzymują sektory/branże z większą liczbą działających MMŚP oraz większym zatrudnieniem w MMŚP;

Wskaźniki:

- b - Liczba przedsiębiorstw MMŚP deklarujących prowadzenie działalności (źródło: dane kwartalne REGON);
- c - Liczba pracujących w MMŚP (źródło: dane Eurostat²);

3. Ocena potencjału reprezentacji branżowej partnerów społecznych do wykorzystania środków w konkursie;

Większą liczbę punktów otrzymują sektory/branże, w których, na podstawie przeprowadzonego badania potencjału partnerów społecznych udało się zidentyfikować organizacje zdolne (samodzielnie lub działając wspólnie) do spełnienia warunków konkursowych. Dodatkowy komentarz, opisujący sytuacje w poszczególnych sektorach/branżach został umieszczony poniżej, pod tabelą 15.

Wskaźnik:

---

² W przypadku części sektorów/branż, ze względu na różny poziom szczegółowości danych udostępnianych przez GUS i Eurostat, a czasami różny poziom agregacji branży, konieczny był wybór danych ze źródła, które oferowało największą aktualność i poziom agregacji najbardziej zbliżony do przyjętej w badaniu definicji sektora/branży.

- e – liczba punktów przyznanych na podstawie wyników badania potencjału partnerów społecznych;

Zasadę działania algorytmu opisuje wzór:

$$[1] V_h = 50\,000\,000 * \frac{\sum_{i=1}^e p_{ih}}{\sum_{h=1}^n p_h}, \text{ gdzie}$$

V_h - proponowana wielkość alokacji w PLN dla h-tego sektora/branży,

n – liczba wyodrębnionych sektorów/branż,

e – liczba uwzględnionych wskaźników,

$p_{ih} = [a,b,c,d,e]$ – liczba punktów dla i-tego wskaźnika h-tego sektora/branży oraz

$$[2] \sum_{i=1}^e p_{ih} = \text{norm}(p_{ah}) + \text{norm}(p_{bh}) + \text{norm}(p_{ch}) + \text{norm}(p_{dh}) + \text{norm}(p_{eh}) = \max 45,$$

gdzie *norm* oznacza normalizację min-max³ dla:

$$\max(p_{ah}) = 10 \text{ pkt}, \max(p_{bh}) = 10 \text{ pkt}, \max(p_{ch}) = 5 \text{ pkt}, \max(p_{dh}) = 10 \text{ pkt}, \max(p_{eh}) = 10 \text{ pkt}.$$

Przyjęto, że na podstawie wartości pięciu opisanych wyżej wskaźników (a-e) dany sektor/branża będzie mogła uzyskać maksymalnie 45 punktów. Dla wskaźników odpowiadających pierwszemu celowi różnicowania alokacji (wskaźniki a,d), odwołującemu się do strategicznej ważności danego sektora/branży, zarezerwowano łącznie największą pulę, 20 punktów (niecałe 45%): 10 dla wskaźnika a i 10 dla wskaźnika d. Dla wskaźników odpowiadających drugiemu celowi różnicowania alokacji (wskaźniki b,c), odwołującemu się do wielkości sektora/branży i jego znaczenia dla rynku pracy, zarezerwowano pulę 15 punktów (33%): 10 dla wskaźnika b i 5 dla wskaźnika c. Dla oceny potencjału wykorzystania środków konkursowych na podstawie badania CAWI (wskaźnik e) zarezerwowano 10 punktów (ponad 20%), biorąc pod uwagę następujące czynniki:

- czy organizacja reprezentuje min. 30 podmiotów MMŚP,
- czy zadeklarowano obroty organizacji za 2015 r. w wysokości umożliwiającej (w pojedynkę bądź „łącząc siły” z innymi organizacjami) wykorzystanie alokacji,
- czy organizacja w ciągu ostatnich 36 miesięcy przeprowadziła na rzecz swoich członków min. 30 interwencji w instytucjach publicznych,
- czy organizacja w ciągu ostatnich 36 miesięcy przedstawiła w imieniu swoich członków min. 20 stanowisk lub opinii instytucjom publicznym.

Ze względu na braki danych dotyczące m.in. obrotów organizacji oraz zróżnicowany stopień pokrycia badaniem organizacji w poszczególnych sektorach/branżach, punkty w tym kryterium zostały przyznane metodą ekspercką.

³ Zabieg ten pozwala na sprowadzenie wartości nominalnych wskaźników do przyjętej przez badaczy skali punktowej, gdzie maksymalna (przyjmowana celowo, zgodnie z proponowaną hierarchią ważności wskaźników) liczba punktów jest osiągnięta przez sektor/branżę, która ma najwyższą wartość nominalną.

Lista sektorów/branż z proponowaną kwotą alokacji

Tabela 15 – Proponowany podział alokacji w 3. konkursie 2.2. PO WER na podstawie przyjętego algorytmu podziału środków.

Sektor/branża	a. Liczba wystąpień w RIS/KIS	b. Liczba przedsiębiorstw MMŚP	c. Liczba pracujących w MMŚP	d. Udział wartości dodanej brutto w obrotach (%)	e. Ocena potencjału wykorzystania środków (z badania CAWI)	Suma punktów	% zebranych punktów	Kwota alokacji w zł
BUDOWNICTWO – PRODUKCJA MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH	10	18514	68134	25,65%	1	13,9	3,02%	1 510 000
BUDOWNICTWO (W TYM BUDOWNICTWO ENERGOOSZCZĘDNE I PASYWNE)	9	164691	345478	20,12%	3	20,7	4,49%	2 245 000
EKOGOSPODARKA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII, RECYKLING	27	23446	105598	28,84%	1	18,5	4,02%	2 010 000
MOTORYZACJA – NAPRAWA I HANDEL	1	141364	234429	10,82%	8	19,8	4,29%	2 145 000
MOTORYZACJA - PRODUKCJA SAMOCHODÓW I POZOSTAŁYCH POJAZDÓW	16	5663	42132	26,72%	9	22,7	4,94%	2 470 000
PRODUKCJA I PRZETWÓRSTWO ŻYWNOŚCI	37	82360	307985	25,03%	10	31,7	6,88%	3 440 000
PRODUKCJA LEKÓW ORAZ URZĄDZEŃ I WYROBÓW MEDYCZNYCH	9	12171	23480	34,88%	2	16,9	3,67%	1 835 000
PRZEMYSŁ DRZEWNY I MEBLARSKI	23	80261	291378	30,44%	1	21,5	4,66%	2 330 000
PRZEMYSŁ KOSMICZNY I LOTNICZY	4	171	1199	33,23%	1	13,9	3,02%	1 510 000
PRZEMYSŁ MASZYNOWY I METALOWY	49	116349	425193	31,27%	2	29,8	6,47%	3 235 000
PRZEMYSŁ MODOWY I TEKSTYLIA	6	89432	219452	23,88%	1	16,0	3,47%	1 735 000
PRZEMYSŁ TWORZYW SZTUCZNYCH I CHEMICZNY	27	21713	152225	22,52%	1	17,0	3,68%	1 840 000
PRZEMYSŁ WYDOBYWCZY	21	4075	19524	34,88%	1	17,9	3,88%	1 940 000
PRZEMYSŁY KREATYWNE	9	96065	106914	25,11%	10	25,1	5,45%	2 725 000
SPECJALISTYCZNE USŁUGI BUDOWLANE I ROBOTY WYKOŃCZENIOWE	13	314040	457413	32,71%	10	37,4	8,13%	4 065 000
TECHNOLOGIE INFORMACYJNO TELEKOMUNIKACYJNE	38	100055	155511	35,39%	1	25,2	5,46%	2 730 000
TRANSPORT SPEDYCJA I LOGISTYKA	14	250981	448669	22,65%	5	27,7	6,02%	3 010 000
TURYSTYKA I REKREACJA	24	168566	264766	25,79%	10	31,6	6,86%	3 430 000
URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE,ELEKTRONICZNE	25	10918	60040	27,40%	1	16,9	3,68%	1 840 000
USŁUGI MEDYCZNE I OKOŁOMEDYCZNE	20	206693	281094	5,26%	4	19,9	4,33%	2 165 000
USŁUGI ZWIĄZANE ZE ZDROWIEM I URODĄ	9	85370	50323	6,07%	8	16,6	3,61%	1 805 000

Komentarz do tabeli 15

Warto przypomnieć, że jednym z celów badania CAWI było zidentyfikowanie potencjalnej branżowości organizacji wielobranżowych, jakimi są liczne cechy rzemiosł różnych i izby rzemieślnicze. Dla 6 organizacji, które wzięły udział w badaniu niemożliwe było przyporządkowanie branży, gdyż określiły się one jako "usługowe". W badaniu wyłoniły się branże, w których wyłączną reprezentację stanowią cechy i izby rzemieślnicze:

- usługi związane ze zdrowiem i urodą (na poziomie weryfikacji listy organizacji zidentyfikowano 5 cechów fryzjerskich);
- przemysł drzewny i meblarski (na poziomie weryfikacji listy organizacji zidentyfikowano 3 cechy drzewne oraz 3 organizacje pracodawców, które nie wypełniły ankiety);
- motoryzacja – naprawa i handel (na poziomie weryfikacji listy organizacji zidentyfikowano 4 cechy motoryzacyjne oraz 1 organizację pracodawców).

W branży kosmicznej i lotniczej występują dwie z trzech organizacji, które nie spełniają kryterium liczby zrzeszonych przedsiębiorstw, a w branży urządzenie elektryczne, elektroniczne i optyczne są dwie takie organizacje.

Biorąc pod uwagę kryterium: liczby zrzeszonych przedsiębiorstw MMŚP lub liczby pracowników zatrudnionych przez sektor MMŚP, a będących członkami organizacji, można podać kilka przykładów organizacji, które nie spełniają pożądanej wielkości tego kryterium konkursowego, a zadeklarowały osiągnięcie wysokich obrotów w roku 2015:

- produkcja i przetwórstwo żywności: 16 312 120,05 zł;
- motoryzacja - produkcja samochodów i pozostałych pojazdów: 2 000 000 zł;
- przemysł wydobywczy: 1 300 000 zł;
- urządzenie elektryczne, elektroniczne i optyczne: 1 000 000zł.

Pomimo wielokrotnych prób zachęcenia organizacji pracodawców i związków zawodowych do wzięcia udziału w badaniu, należy wskazać branże, w których osiągnięta została niska stopa zwrotu (co może przekładać się na zainteresowanie organizacji partnerów społecznych udziałem w konkursie):

- budownictwo, w tym produkcja materiałów budowlanych – 40% (5 organizacji w bazie, z czego jedna przypisała się do innej branży);
- ekogospodarka, odnawialne źródła energii, recykling - 18% (11 organizacji w bazie);
- produkcja leków oraz wyrobów medycznych – 25%; z czego jedna izba rzemieślnicza przypisała się do tej branży (4 organizacje w bazie);
- przemysł modowy i tekstylia - 7%, (13 organizacji w bazie);
- przemysł wydobywczy – 28% (7 organizacji w bazie);
- technologie informacyjne i telekomunikacyjne 28% (7 organizacji w bazie);
- urządzenie elektryczne, elektroniczne i optyczne 13% (15 organizacji w bazie) – jedna z organizacji branżowych działająca w przemyśle optycznym zaklasyfikowała swoją branżę do „produkcji leków oraz wyrobów medycznych”.

Załącznik 1 - Wzór ankiety CAWI do badania potencjału organizacji partnerów społecznych

Szanowni Państwo,

Na zlecenie Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości Fundacja Rozwoju Badań Społecznych i Wyższa Szkoła Europejska im. ks. Józefa Tischnera w Krakowie prowadzą badanie mające pomóc w opracowaniu podziału typów działalności gospodarczych na branże wg organizacji partnerów społecznych aktywnych w poszczególnych branżach. Prosimy Państwa, jako przedstawicieli organizacji branżowej, o udzielenie odpowiedzi na kilkanaście pytań dotyczących jej funkcjonowania. Każdy głos, z uwagi na zróżnicowanie organizacji działających w poszczególnych branżach, jest bardzo ważny i cenny. Pragniemy podkreślić, że badanie to dostarczy kluczowych informacji dla podjęcia decyzji dotyczących regulaminu konkursu, adresowanego do organizacji partnerów społecznych w Działaniu 2.2 PO WER, w którym organizacje reprezentujące przedsiębiorców lub pracowników danej branży będą mogły starać się o dofinansowanie projektów na wsparcie zarządzania strategicznego przedsiębiorstw oraz budowy przewagi konkurencyjnej na rynku. Wyniki badania są poufne, a zebrane informacje zostaną przedstawione w postaci zbiorczego opracowania. Jej wypełnienie powinno zająć ok. 10 - 15 minut. Bardzo liczymy na Państwa udział i odpowiedź na wszystkie pytania ankiety. W razie wątpliwości związanych z odpowiedzią na poszczególne pytania ankiety lub jakichkolwiek innych, prosimy o kontakt z Agnieszką Otrębą Szklarczyk Tel. 667 136 969, e-mail: agnieszka.szklarczyk@furbs.org.

1. W którym roku powstała Pana/Pani organizacja?

2. Czy Pana/Pani organizacja bierze udział w pracach międzynarodowych grup lub organizacji branżowych?

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- Tak
- Nie
- Nie wiem

3. Czy Pana/Pani organizacja jest członkiem innej, nadrzędnej organizacji?

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- Tak
- Nie → *przejdź do pytanie nr 5*
- Nie wiem → *przejdź do pytanie nr 5*

4. Proszę wskazać, jaka to organizacja:

Zaznacz kilka odpowiedzi

- Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Solidarność
- Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych
- Forum Związków Zawodowych
- Pracodawcy RP
- Konfederacja Lewiatan

- Związek Rzemiosła Polskiego
- Business Center Club
- Inna, :

- Nie wiem

5. Proszę wskazać, jakiego rodzaju organizacją jest Państwa instytucja:
Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- Związek zawodowy również federacja, konfederacja
- Organizacja pracodawców również federacja, konfederacja → *przejdź do pytanie nr 7*
- Cech rzemieślniczy → *przejdź do pytanie nr 7*
- Izba rzemieślnicza → *przejdź do pytanie nr 7*
- Inna forma prawna → *przejdź do pytanie nr 12*

6. Łącznie, pracowników ilu przedsiębiorstw należących do grupy mikro, małych i średnich przedsiębiorców (MMŚP) zrzesza Państwa organizacja? Proszę wybrać właściwą odpowiedź:

Łącznie, pracowników ilu przedsiębiorstw należących do grupy mikro, małych i średnich przedsiębiorców MMŚP zrzesza Państwa organizacja? Proszę wybrać właściwą odpowiedź:

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- poniżej 30 przedsiębiorstw
- 30 99 przedsiębiorstw
- 100 i więcej przedsiębiorców

Po tym pytaniu przejdź do pytania nr 20

7. Łącznie, ile przedsiębiorstw/przedsiębiorców stanowiących mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (MMŚP) zrzesza Państwa organizacja? Proszę wybrać właściwą odpowiedź:

Uwaga: Jeżeli Państwa organizacja skupia wyłącznie lub oprócz przedsiębiorstw inne organizacje członkowskie, to proszę wskazać łączną liczbę przedsiębiorstw/przedsiębiorców reprezentowanych przez Państwa organizację.

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- poniżej 30 przedsiębiorstw
- 30 99 przedsiębiorstw
- 100 i więcej przedsiębiorców

8. Proszę scharakteryzować dominującą liczebnie branżę wśród ogółu przedsiębiorstw zrzeszonych w Pana/i organizacji. Proszę zapisać właściwą odpowiedź słownie.

-----

9. Proszę określić działalność tych przedsiębiorstw, posługując się kodami PKD: Główna działalność:

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- 01 Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową
- 02 Leśnictwo i pozyskiwanie drewna
- 03 Rybactwo
- 05 Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego lignitu
- 06 Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego
- 07 Górnictwo rud metali
- 08 Pozostałe górnictwo i wydobywanie
- 09 Działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie
- 10 Produkcja artykułów spożywczych
- 11 Produkcja napojów
- 12 Produkcja wyrobów tytoniowych
- 13 Produkcja wyrobów tekstylnych
- 14 Produkcja odzieży
- 15 Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
- 16 Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
- 17 Produkcja papieru i wyrobów z papieru
- 18 Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji
- 19 Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej
- 20 Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych
- 21 Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych
- 22 Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych
- 23 Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
- 24 Produkcja metali
- 25 Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
- 26 Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych
- 27 Produkcja urządzeń elektrycznych
- 28 Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
- 29 Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
- 30 Produkcja pozostałego sprzętu transportowego
- 31 Produkcja mebli
- 32 Pozostała produkcja wyrobów
- 33 Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń
- 35 Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
- 36 Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody
- 37 Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków
- 38 Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców

- 39 Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami
- 41 Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
- 42 Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej
- 43 Roboty budowlane specjalistyczne
- 45 Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych
- 46 Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi
- 47 Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi
- 49 Transport lądowy oraz transport rurociągowy
- 50 Transport wodny
- 51 Transport lotniczy
- 52 Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport
- 53 Działalność pocztowa i kurierska
- 55 Zakwaterowanie
- 56 Działalność usługowa związana z wyżywieniem
- 58 Działalność wydawnicza
- 59 Działalność związana z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych
- 60 Nadawanie programów ogólnodostępnych i abonamentowych
- 61 Telekomunikacja
- 62 Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana
- 63 Działalność usługowa w zakresie informacji
- 64 Finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych
- 65 Ubezpieczenia, reasekuracja oraz fundusze emerytalne, z wyłączeniem obowiązkowego ubezpieczenia społecznego
- 66 Działalność wspomagająca usługi finansowe oraz ubezpieczenia i fundusze emerytalne
- 68 Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
- 69 Działalność prawnicza, rachunkowo-księgowo i doradztwo podatkowe
- 70 Działalność firm centralnych head offices; doradztwo związane z zarządzaniem
- 71 Działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne
- 72 Badania naukowe i prace rozwojowe
- 73 Reklama, badanie rynku i opinii publicznej
- 74 Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
- 75 Działalność weterynaryjna
- 77 Wynajem i dzierżawa
- 78 Działalność związana z zatrudnieniem
- 79 Działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane
- 80 Działalność detektywistyczna i ochroniarska
- 81 Działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni

- 82 Działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej
- 84 Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
- 85 Edukacja
- 86 Opieka zdrowotna
- 87 Pomoc społeczna z zakwaterowaniem
- 88 Pomoc społeczna bez zakwaterowania
- 90 Działalność twórcza związana z kulturą i rozrywką
- 91 Działalność bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostała działalność związana z kulturą
- 92 Działalność związana z grami losowymi i zakładami wzajemnymi
- 93 Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna
- 94 Działalność organizacji członkowskich
- 95 Naprawa i konserwacja komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego
- 96 Pozostała indywidualna działalność usługowa
- 97 Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników
- 98 Gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
- 99 Organizacje i zespoły eksterytorialne

10. Określenie pomocnicze nr 1:

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- 01 Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową
- 02 Leśnictwo i pozyskiwanie drewna
- 03 Rybactwo
- 05 Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego lignitu
- 06 Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego
- 07 Górnictwo rud metali
- 08 Pozostałe górnictwo i wydobywanie
- 09 Działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie
- 10 Produkcja artykułów spożywczych
- 11 Produkcja napojów
- 12 Produkcja wyrobów tytoniowych
- 13 Produkcja wyrobów tekstylnych
- 14 Produkcja odzieży
- 15 Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
- 16 Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
- 17 Produkcja papieru i wyrobów z papieru
- 18 Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji
- 19 Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej
- 20 Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych
- 21 Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych

- 22 Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych
- 23 Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
- 24 Produkcja metali
- 25 Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
- 26 Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych
- 27 Produkcja urządzeń elektrycznych
- 28 Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
- 29 Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
- 30 Produkcja pozostałego sprzętu transportowego
- 31 Produkcja mebli
- 32 Pozostała produkcja wyrobów
- 33 Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń
- 35 Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
- 36 Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody
- 37 Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków
- 38 Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
- 39 Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami
- 41 Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
- 42 Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej
- 43 Roboty budowlane specjalistyczne
- 45 Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych
- 46 Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi
- 47 Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi
- 49 Transport lądowy oraz transport rurociągowy
- 50 Transport wodny
- 51 Transport lotniczy
- 52 Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport
- 53 Działalność pocztowa i kurierska
- 55 Zakwaterowanie
- 56 Działalność usługowa związana z wyżywieniem
- 58 Działalność wydawnicza
- 59 Działalność związana z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych
- 60 Nadawanie programów ogólnodostępnych i abonamentowych
- 61 Telekomunikacja
- 62 Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana
- 63 Działalność usługowa w zakresie informacji
- 64 Finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych
- 65 Ubezpieczenia, reasekuracja oraz fundusze emerytalne, z wyłączeniem obowiązkowego ubezpieczenia społecznego

- 66 Działalność wspomagająca usługi finansowe oraz ubezpieczenia i fundusze emerytalne
- 68 Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
- 69 Działalność prawnicza, rachunkowo-księgowo i doradztwo podatkowe
- 70 Działalność firm centralnych head offices; doradztwo związane z zarządzaniem
- 71 Działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne
- 72 Badania naukowe i prace rozwojowe
- 73 Reklama, badanie rynku i opinii publicznej
- 74 Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
- 75 Działalność weterynaryjna
- 77 Wynajem i dzierżawa
- 78 Działalność związana z zatrudnieniem
- 79 Działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane
- 80 Działalność detektywistyczna i ochroniarska
- 81 Działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni
- 82 Działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej
- 84 Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
- 85 Edukacja
- 86 Opieka zdrowotna
- 87 Pomoc społeczna z zakwaterowaniem
- 88 Pomoc społeczna bez zakwaterowania
- 90 Działalność twórcza związana z kulturą i rozrywką
- 91 Działalność bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostała działalność związana z kulturą
- 92 Działalność związana z grami losowymi i zakładami wzajemnymi
- 93 Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna
- 94 Działalność organizacji członkowskich
- 95 Naprawa i konserwacja komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego
- 96 Pozostała indywidualna działalność usługowa
- 97 Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników
- 98 Gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
- 99 Organizacje i zespoły eksterytorialne

11. Określenie pomocnicze nr 2:

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- 01 Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową
- 02 Leśnictwo i pozyskiwanie drewna
- 03 Rybactwo

- 05 Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego lignitu
- 06 Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego
- 07 Górnictwo rud metali
- 08 Pozostałe górnictwo i wydobywanie
- 09 Działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie
- 10 Produkcja artykułów spożywczych
- 11 Produkcja napojów
- 12 Produkcja wyrobów tytoniowych
- 13 Produkcja wyrobów tekstylnych
- 14 Produkcja odzieży
- 15 Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
- 16 Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
- 17 Produkcja papieru i wyrobów z papieru
- 18 Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji
- 19 Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej
- 20 Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych
- 21 Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych
- 22 Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych
- 23 Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
- 24 Produkcja metali
- 25 Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
- 26 Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych
- 27 Produkcja urządzeń elektrycznych
- 28 Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
- 29 Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
- 30 Produkcja pozostałego sprzętu transportowego
- 31 Produkcja mebli
- 32 Pozostała produkcja wyrobów
- 33 Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń
- 35 Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
- 36 Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody
- 37 Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków
- 38 Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
- 39 Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami
- 41 Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
- 42 Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej
- 43 Roboty budowlane specjalistyczne
- 45 Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych
- 46 Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi
- 47 Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi

- 49 Transport lądowy oraz transport rurociągowy
- 50 Transport wodny
- 51 Transport lotniczy
- 52 Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport
- 53 Działalność pocztowa i kurierska
- 55 Zakwaterowanie
- 56 Działalność usługowa związana z żywnością
- 58 Działalność wydawnicza
- 59 Działalność związana z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych
- 60 Nadawanie programów ogólnodostępnych i abonamentowych
- 61 Telekomunikacja
- 62 Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana
- 63 Działalność usługowa w zakresie informacji
- 64 Finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych
- 65 Ubezpieczenia, reasekuracja oraz fundusze emerytalne, z wyłączeniem obowiązkowego ubezpieczenia społecznego
- 66 Działalność wspomagająca usługi finansowe oraz ubezpieczenia i fundusze emerytalne
- 68 Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
- 69 Działalność prawnicza, rachunkowo-księgowa i doradztwo podatkowe
- 70 Działalność firm centralnych head offices; doradztwo związane z zarządzaniem
- 71 Działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne
- 72 Badania naukowe i prace rozwojowe
- 73 Reklama, badanie rynku i opinii publicznej
- 74 Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
- 75 Działalność weterynaryjna
- 77 Wynajem i dzierżawa
- 78 Działalność związana z zatrudnieniem
- 79 Działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane
- 80 Działalność detektywistyczna i ochroniarska
- 81 Działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni
- 82 Działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej
- 84 Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
- 85 Edukacja
- 86 Opieka zdrowotna
- 87 Pomoc społeczna z zakwaterowaniem
- 88 Pomoc społeczna bez zakwaterowania
- 90 Działalność twórcza związana z kulturą i rozrywką
- 91 Działalność bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostała działalność związana z kulturą

- 92 Działalność związana z grami losowymi i zakładami wzajemnymi
- 93 Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna
- 94 Działalność organizacji członkowskich
- 95 Naprawa i konserwacja komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego
- 96 Pozostała indywidualna działalność usługowa
- 97 Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników
- 98 Gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
- 99 Organizacje i zespoły eksterytorialne

Po tym pytaniu przejdź do pytania nr 20

12. Proszę wpisać formę prawną Państwa organizacji:

-----

13. Kogo zrzesza Państwa organizacja?

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- Osoby fizyczne
- Przedsiębiorstwa → *przejdź do pytanie nr 15*
- Osoby fizyczne i przedsiębiorstwa → *przejdź do pytanie nr 17*
- Inne organizacje → *przejdź do pytanie nr 20*

14. Łącznie, pracowników i/lub przedsiębiorstw należących do grupy mikro, małych i średnich przedsiębiorców (MMŚP) zrzesza Państwa organizacja? Proszę wybrać właściwą odpowiedź:

Uwaga: Pod hasłem pracowników rozumiemy zarówno członków zakładowych organizacji związkowych, międzyzakładowych organizacji związkowych, jak i osoby zrzeszone bezpośrednio w Państwa związku.

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- poniżej 30 przedsiębiorstw
- 30 - 99 przedsiębiorstw
- 100 i więcej przedsiębiorców

Po tym pytaniu przejdź do pytania nr 20

15. Łącznie, ile przedsiębiorstw/przedsiębiorców stanowiących mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (MMŚP) zrzesza Państwa organizacja? Proszę wybrać właściwą odpowiedź:

Uwaga: Jeżeli Państwa organizacja skupia wyłącznie lub oprócz przedsiębiorstw inne organizacje członkowskie, to proszę wskazać łączną liczbę przedsiębiorstw/przedsiębiorców reprezentowanych przez Państwa organizację.

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- poniżej 30 przedsiębiorstw
- 30 99 przedsiębiorstw
- 100 i więcej przedsiębiorców

16. Proszę scharakteryzować dominującą liczebnie branżę wśród ogółu przedsiębiorstw zrzeszonych w Pana/i organizacji. Proszę zapisać właściwą odpowiedź.

Główna działalność:

Po tym pytaniu przejdź do pytania nr 20

17. Łącznie, pracowników ilu przedsiębiorstw należących do grupy mikro, małych i średnich przedsiębiorców (MMŚP) zrzesza Państwa organizacja? Proszę wybrać właściwą odpowiedź:

Uwaga: Pod hasłem pracowników rozumiemy zarówno członków zakładowych organizacji związkowych, międzyzakładowych organizacji związkowych, jak i osoby zrzeszone bezpośrednio w Państwa związku.

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- poniżej 30 przedsiębiorstw
- 30 99 przedsiębiorstw
- 100 i więcej przedsiębiorców

18. Łącznie, ile przedsiębiorstw/przedsiębiorców stanowiących mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (MMŚP) zrzesza Państwa organizacja? Proszę wybrać właściwą odpowiedź:

Uwaga: Jeżeli Państwa organizacja skupia wyłącznie lub oprócz przedsiębiorstw inne organizacje członkowskie, to proszę wskazać łączną liczbę przedsiębiorstw/przedsiębiorców reprezentowanych przez Państwa organizację

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- poniżej 30 przedsiębiorstw
- 30 99 przedsiębiorstw
- 100 i więcej przedsiębiorców

19. Proszę scharakteryzować dominującą liczebnie branżę wśród ogółu przedsiębiorstw zrzeszonych w Pana/i organizacji. Proszę zapisać właściwą odpowiedź. Główna działalność:

-----

20. Czy Pana/ Pani organizacja pobiera składki członkowskie?

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- Tak
- Nie → *przejdź do pytanie nr 22*
- Nie wiem → *przejdź do pytanie nr 22*

21. Jaki udział w budżecie Pana/ Pani organizacji stanowiły składki członkowskie w 2015 roku? Proszę wpisać właściwą wartość procentową:

-----

22. Proszę podać łączną wartość obrotów organizacji za rok 2015, bez wyszczególniania źródeł:

Wartość obrotów proszę podać w zł.

-----

23. Czy Pana/ Pani organizacja w ciągu ostatnich 2 lat przeprowadziła działania o charakterze szkoleniowym lub doradczym, skierowane do swoich członków bądź innych osób, przedsiębiorstw, organizacji?

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- Tak
- Nie → *przejdź do pytanie nr 29*
- Nie wiem → *przejdź do pytanie nr 29*

24. Proszę wpisać w przybliżeniu jaka liczba osób fizycznych objęta została prowadzonymi działaniami:

W przypadku braku takich osób proszę wpisać wartość 0.

-----

25. Proszę wpisać w przybliżeniu jaka liczba przedsiębiorstw będących członkami Państwa organizacji, objęta została prowadzonymi działaniami:

W przypadku braku takich przedsiębiorstw proszę wpisać wartość 0.

-----

26. Proszę wpisać w przybliżeniu jaka liczba przedsiębiorstw nie będących członkami Państwa organizacji, objęta została prowadzonymi działaniami:

W przypadku braku takich przedsiębiorstw proszę wpisać wartość 0.

-----

27. Proszę wpisać w przybliżeniu jaka liczba innych organizacji objęta została prowadzonymi działaniami:

W przypadku braku takich organizacji proszę wpisać wartość 0.

28. Z poniższej listy proszę wskazać działania prowadzone przez Pana/Panią organizację w celu podniesienia kompetencji uczestników działań w 2016 roku:

Zaznacz kilka odpowiedzi

- Organizowanie szkoleń/ kursów doszkalających w tym e-learningowych
- Organizowanie konferencji, seminariów bądź targów
- Rozsyłanie informacji bądź zamieszczanie ich na stronie internetowej organizacji o szkoleniach, kursach doszkalających, konferencjach organizowanych przez inne podmioty
- Wydawanie własnego pisma
- Wydawanie własnego newslettera
- Zamieszczanie na stronie internetowej informacji o publikacjach naukowych, ekspertyzach branżowych, nowelizacji aktów prawnych, bądź innych materiałach
- Potwierdzanie kwalifikacji zawodowych w tym przyznawanie certyfikatów, licencji, uprawnień zawodowych, wydawanie pozwoleń, wpisy do rejestrów
- Inne działania:

29. Ile interwencji w instytucjach publicznych przeprowadziła Pana/ Pani organizacja na rzecz swoich członków w ciągu ostatnich 36 miesięcy?

Przez interwencję rozumiemy każdy skuteczny w sensie uzyskania informacji zwrotnej kontakt z instytucją publiczną związany z konkretnymi sprawami, problemami, lub reprezentowanymi członkami organizacji:

30. Ile stanowisk lub opinii w imieniu swoich członków przedstawiła Pana/ Pani organizacja instytucjom publicznym w ciągu ostatnich 36 miesięcy?

31. Proces stanowienia prawa w Polsce składa się z kilku etapów. Poniżej przedstawione zostały poszczególne jego etapy. Proszę wskazać te etapy w które Pana/Pani organizacja była zaangażowana w 2016 roku

W każdym wierszu zaznacz tylko jedną odpowiedź

	Tak	Nie	Nie wiem
Zgłaszanie projektu ustawy	☐	☐	☐
Udział w konsultacjach społecznych	☐	☐	☐
Opiniowanie projektu ustawy, rozporządzenia	☐	☐	☐
Wystosowanie listu otwartego do Rządu w sprawie zmiany obowiązującego prawa	☐	☐	☐
Zbieranie podpisów pod projektem zmiany ustawy, rozporządzenia	☐	☐	☐
Kampanie informacyjne prowadzone w celu zmiany istniejącego prawa	☐	☐	☐

Udział w akcji protestacyjnej

32. Czy Pana/ Pani organizacja zatrudnia w chwili obecnej (np. w formie np. umowy o pracę, umowy zlecenie, kontraktu) specjalistę/ów posiadającego doświadczenie w realizowaniu usług doradczych dla przedsiębiorców?

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

Tak ile osób?:

Nie -----

Nie wiem